

**Využívání služeb Rodinného a mateřského centra
Vsetín rodinami
Bakalářská práce**

Patricie Korytářová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Patricie Korytářová**

Osobní číslo: **H140179**

Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Využívání služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti psychosociálních a výchovných specifik soužití dětí raného věku s rodiči a působení rodinných a mateřských center.

Příprava metodiky, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníku.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BURDOVÁ, Eva, Zdeněk SCHMIED a Marta ŽENÍŠKOVÁ. Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená. Praha: ASPI, a. s., 2008. ISBN 978-80-7357-371-3.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.

JANIŠ, Kamil. Úvod do problematiky volného času. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.

KOLÍNSKÁ, Rut. Mateřská centra. Praha: Pražské matky, 1995. ISBN 80-9018640-8.

MOŽNÝ, Ivo. Rodina a společnost. Praha: Slon, 2008. ISBN 978-80-86429-87-8.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Hana Včelařová

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

29. listopadu 2016

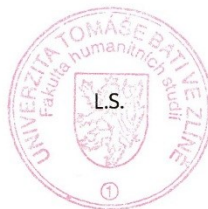
Termín odevzdání bakalářské práce:

26. dubna 2017

Ve Zlíně dne 29. listopadu 2016

doc. Ing. Anežka Lengálová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 23.4.2017

Kampanová Patricie

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevydávalečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá Využíváním služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín rodinami. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol. První kapitola se zaměřuje na problematiku volného času a jeho efektivního využívání matkami na mateřské/rodičovské dovolené. Druhá kapitola se zabývá mateřskými centry a jejich vznikem. Kapitola je doplněna také informacemi týkajícími se financování rodinných a mateřských center. Třetí kapitola je zaměřena konkrétně na Rodinné a mateřské centrum Vsetín, jeho služby a klienty. Praktická část se zabývá otázkou, které služby jsou nejvíce využívány.

Klíčová slova: Volný čas, mateřské /rodinné centrum, rodina, nezisková organizace, financování, mateřská dovolená, služba.

ABSTRACT

The Bachelor thesis focuses on The use of services of Family and parent centre Vsetín by families. Theoretical part is divided into three sections. First chapter concentrates on the issues of leisure time and its effective use by mothers on maternity leave. Second chapter focuses on parent centres and their origins. This chapter is completed by information about financing of family and parent centres. Third chapter is dedicated concretely to Family and parent centre Vsetín, its services and clients. Practical part considers a question which services are used most often.

Keywords: Leisure time, parent/family centre, family, non-profit organization, financing, maternity leave, service.

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Haně Včelařové za odborné vedení práce, podnětné rady a ochotu pomoci.

Dále patří mé poděkování vedoucí Rodinného a mateřského centra Vsetín, z. s. Bc. Pavle Fojtíkové za poskytnutí informací, ochotu pomoci a užitečné rady.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/ISTAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 VOLNÝ ČAS.....	13
1.1 FUNKCE VOLNÉHO ČASU	14
1.2 VOLNÝ ČAS A RODINA	15
1.2.1 Rodinné aktivity podporující soudržnost rodiny.....	16
1.2.2 Mateřská a rodičovská dovolená.....	16
2 MATEŘSKÁ CENTRA	18
2.1 VZNIK A VÝVOJ MATEŘSKÝCH CENTER	19
2.1.1 Financování mateřských center.....	20
2.1.2 Mateřské centrum jako nástroj proti sociální izolaci	20
2.2 NABÍDKA MATEŘSKÝCH CENTER.....	21
2.3 DOTAČNÍ PROGRAM RODINA	22
2.3.1 Podporované aktivity	23
2.4 SÍŤ PRO RODINU.....	24
2.4.1 Poslání spolku Síť pro rodinu.....	24
2.4.2 Podmínky a výhody členství	25
3 RODINNÉ A MATEŘSKÉ CENTRUM VSETÍN.....	26
3.1 ZALOŽENÍ A VÝVOJ RODINNÉHO A MATEŘSKÉHO CENTRA	27
3.1.1 Pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí	27
3.2 PROGRAMOVÁ ČINNOST CENTRA	28
3.2.1 Sociální a terapeutické aktivity	28
3.2.2 Vzdělávací a výchovné aktivity	29
3.2.3 Komunitní, integrační a společensko-kulturní aktivity.....	29
3.2.4 Další možnosti zaměření aktivit.....	30
3.2.5 Cílové skupiny, kterým jsou služby nabízeny.....	30
3.2.6 Návštěvnost centra	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
4 DESIGN VÝZKUMU.....	33
4.1 CÍLE VÝZKUMU	34
4.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	34
4.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	34
4.4 TECHNIKA SBĚRU DAT	35
4.5 METODA ANALÝZY DAT	35
5 ANALÝZA DAT.....	36

5.1	IDENTIFIKAČNÍ POLOŽKY	36
5.2	HLAVNÍ POLOŽKY	41
6	INTERPRETACE DAT	60
7	ZÁVĚREČNÁ DISKUSE	62
	DOPORUČENÍ PRO PRAXI	64
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	68
	SEZNAM DALŠÍCH ZDROJŮ	69
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM GRAFŮ	71
	SEZNAM TABULEK	72
	SEZNAM PŘÍLOH	73
	PŘÍLOHA I: PROGRAM ZÁŘÍ 2016	74
	PŘÍLOHA III: DOTAZNÍK	79

ÚVOD

Rodina je důležitou součástí naší společnosti. Rodinné prostředí značně přispívá k výchově dítěte, proto pokládáme za důležité podporovat rodinnou soudržnost, aby se zapříčinilo vzniku nebo došlo k umírnění společensky nežádoucích jevů. Z toho důvodu je nesporně důležité efektivní trávení volného času, které může těmto jevům předejít. Proto je rodina předmětem našeho zkoumání, a to v souvislosti s mateřskými centry, poněvadž centra nabízejí smysluplné trávení volného času, nabízejí příjemné prostředí, možnost vzdělávání, konzultace s odborníky a rozličné vyžití pro rodinu a děti s důrazem na posílení rodiny jako celku.

Teoretická část je rozdělená do tří kapitol. V první kapitole se věnujeme volnému času, jeho definicím a funkcím z pohledu různých autorů, kteří se touto problematikou zabývají. Dále se zaměřujeme na volný čas a rodinu, jelikož rodina je ústředním bodem předkládané práce. V další kapitole si přiblížíme problematiku mateřských center, jejich vznik a vývoj. Kapitola je doplněna informacemi, jakým způsobem jsou centra financována, s čímž úzce souvisí kapitola s názvem Dotační program Rodina, kterou podrobně rozebíráme. Dále se zabýváme nabídkou mateřských center. Kapitulu o mateřských centrech obecně uzavírá podkapitola, která se věnuje zapsanému spolku Síť pro rodinu, který sdružuje a zaštiťuje mateřská centra v České republice. V posledním oddíle se věnujeme konkrétně Rodinnému a mateřskému centru Vsetín, z. s. Zabýváme se založením a postupným vývojem, představujeme programovou činnost centra a cílovou skupinu, jimž jsou služby nabízeny. Kapitola je doplněna informacemi o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí.

Výzkumná část bakalářské práce se zabývá využitím služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín rodinami. Konkrétně bylo zjišťováno, jaká služba je nejvíce využívána, jaké jsou zkušenosti s využíváním služeb rodiči/uživateli Rodinného a mateřského centra Vsetín a v jaké míře, s jakou frekvencí a z jakých důvodů využívají služeb tohoto zařízení. Vše bylo zkoumáno prostřednictvím dotazníkového šetření. Součástí výzkumu je také zjištění pozitiv a negativ, které uživatelé spatřují v nabídce služeb výše zmiňovaného centra.

Problematika mateřských center je velmi opomíjená, přitom zastupují důležitou roli v mnohých rodinách české společnosti. Hroncová (2009) uvádí, že jedním z bodů sociální pedagogiky je pomoc všem věkovým kategoriím, a také tvrdí, že sociální pedagogika je sociálně-výchovná činnost s důrazem na preventivní činnost. Kraus (2008) ve svém díle

uvádí, že předmětem zkoumání sociální pedagogiky je výchovný proces, a také klade důraz na prostředí rodiny. Rodina má v životě jedince nezastupitelnou roli, co se týče různých oblastí ve výchově. Mateřská centra se primárně zaměřují nejen na bezproblémové rodiny, ale také na rodiny, které jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy, rodiny, které mají se svým dítětem výchovné problémy či rodiny ohrožené sociální izolací. Dále se snaží o posilování rodičovských kompetencí a celkové osvěty aktuálních problémů, ať už ve výchově, nebo ve společnosti. Proto považujeme mateřská centra za jednu ze složek, která napomáhá zachovávat působení sociální pedagogiky, jakožto životní pomoci pro veškerou společnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VOLNÝ ČAS

Volný čas a jeho efektivní využívání zaujímá důležité postavení v životě každého jedince. Není žádným tajemstvím, že česká společnost tráví nejvíce volného času před televizí. Proto pokládáme za důležité vést děti ke správnému využití volného času, čehož dosáhneme především tím, že začneme podporovat efektivní trávení času u primárního socializačního činitele, u rodiny.

Než se ale budeme zabývat funkcemi a rodinným využíváním volného času, zaměříme se nejprve na samotné definice od autorů, kteří se touto problematikou zabývají.

Pedagogický slovník (2003) definuje volný čas jako čas, se kterým nakládáme podle svého uvážení a podle svých zájmů ho využíváme. Je to čas, který zbyde po splnění pracovních činností, např. starost o rodinu, domácnost, fyziologické potřeby.

Mezi hlavní autory, kteří se zabírají problematikou volného času, pokládáme francouzského sociologa Joffreho Dumazediera, který ve svém díle definuje volný čas: „*komplexem aktivit mimo pracovní, rodinné a společenské závazky (i mimo biofyzickou péči o vlastní osobu), jimiž se jedinec zabývá ze své vůle, aby si buď odpočinul, pobavil se nebo svobodně zdokonaloval svou tvůrčí kapacitu*“ (Pácl in Spousta et al., 1997, s. 62). Domníváme se, že proto zaujímají neziskové organizace typu rodinných a mateřských center důležitou roli právě pro efektivního využití volného času, které se zaměřuje také na tvůrčí činnosti.

Hofbauer (2004) definuje volný čas ve své knize *Děti, mládež a volný čas* jako čas, který zbývá po splnění povinností, jak pracovních, tak nepracovních. Doplnuje zde informace, že se člověk účastní činností ve volném čase zcela dobrovolně, což mu přináší určitou formu uspokojení. Tato definice se shoduje s mnohými autory, např. Žáková dává důraz na výběr činností ve volném čase zcela dobrovolně bez ohledu na společenské povinnosti a nakonec dodává, že volný čas přináší příjemné zážitky (Žáková in Malach, 2004).

Z předkládaných definic vychází jedno společné tvrzení, člověk má právo na odpočinek a odpočinek je výstupem volného času, který zároveň podporuje tvůrčí kapacitu.

Děti a mládež mohou pro využití svého času navštívit organizace, které se zaměřují na efektivní aktivity volného času. Patří mezi ně školní kluby, školní družiny, občanská sdružení dětí a mládeže, spolky, které se zaměřují na tělovýchovu anebo střediska pro volný čas (Volný čas a prevence u dětí a mládeže, 2002).

V současnosti má společnost k dispozici různé volnočasové vyžití, záleží jen na individuálnosti každého jedince, jakou formu rekreace si zvolí. Domníváme se však, že nejdůležitějším prvkem využívání volného času je efektivnost, aby se zabránilo společensky nežádoucím jevům.

1.1 Funkce volného času

Volný čas zaujímá celou řadu důležitých funkcí a můžeme na něj pohlížet z různých hledisek od uznávaných autorů. V této podkapitole se budeme věnovat rozdělení funkcí, které jsou vybrány, aby korespondovaly s obsahem bakalářské práce.

Hofbauer (2004) ve své knize uvádí dělení od francouzského sociologa Rogera Sue, který dělí funkce volného času do čtyř kategorií. Jedná se o psychologickou, sociální, terapeutickou a ekonomickou funkci. Tohle dělení zmiňujeme právě z důvodu ekonomické funkce, jelikož u žádných dalších autorů jako jsou např. Pavková, Opaschowski tuto podkategorii nenalezneme. Ekonomické funkci se nevěnují ani oficiální české dokumenty, jako je např. Úmluva o právech dítěte. Na druhou stranu pokládají za funkce volného času relaxaci, regeneraci, kompenzaci, sociální prevenci a výchovu (Hofbauer, 2004). Domníváme se, že ekonomická funkce má důležité postavení ve volném čase, jelikož neziskové organizace např. mateřská centra (dále jen MC) mohou někdy vyžadovat určité výdaje za zprostředkování volnočasové aktivity.

Naopak Horst W. Opaschowski vymezil funkce volného času poněkud obsáhleji než Roger Sue. Jsou zde uvedeny:

- Rekreace, kterou se rozumí určitá forma relaxace a odpočinku;
- Kompenzace, která se zaměřuje na odstranění nežádoucích frustrací;
- Výchova a další vzdělávání, které hrají důležitou roli v životě každého jedince;
- Kontemplace, pod tímto pojmem rozumíme duchovní výstavbu člověka;
- Komunikace, sociální kontakty, udržování vztahů;
- Participace, jelikož každý člověk je členem společnosti;
- Integrace, což můžeme chápat, jako zakotvení v rodině a stabilizování rodiny;
- Enkulturační, kulturní rozvoj, tvořivé vyjádření prostřednictvím činností (sport, tvoření, umění...). (Hofbauer, 2004).

Poněkud zkrácený výčet funkcí uvedla Pavková, která vymezila funkce mimo vyučování, které jsou velmi podobné jako funkce volného času. Jedná se o funkce výchovné, vzdělávací, sociální a zdravotní (Pavková in Janiš, 2009).

Jednotlivé funkce se mohou lišit svým pojetím a obsahem od jednotlivých autorů, avšak je patrné, že volný čas je časem pro odpočinek, zájmy, koníčky, udržování vztahů s blízkými osobami.

1.2 Volný čas a rodina

V této podkapitole se zaměříme na rodinu a volný čas a jak a do jaké míry může rodinné prostředí ovlivnit trávení volného času dětí a mládeže. Každá rodina by měla mít určité aktivity, které udržují komplexnost rodiny. Kraus (2001, s. 199) o rodinném fungování píše: „*Pro rodinné fungování je nezbytné, aby byly splněny tři základní principy, a to sounáležitost, adaptibilita a komunikace.*“

Působení volného času na rodinu se velice mění a vyvíjí, jelikož tradiční rodina prochází vývojem, který je zapříčiněn mnoha faktory. Goody (2000) ve své eseji uvádí, že existuje celá řada možností, proč k tomu dochází např. rozvodovost, dělba práce mezi páry, ale také ekonomika. Tyto rozličné faktory se také odrážejí na volném času rodin, dětí a mládeže. Hofbauer (2004) zdůrazňuje diferenciaci příjmů, růst cen zboží, bydlení a služeb rekreace, což má za následek, že mnoho rodin si nemůže dovolit nakupovat učební pomůcky nebo platit výdaje za volnočasové kroužky. Tímto tvrzením chceme zdůraznit, že mnohdy za trávení volného času nemůže aktivnost rodiny, ale ekonomická situace. Toto tvrzení potvrzuje i odborná literatura. Ivo Možný (2008) zdůrazňuje vliv nerovného přístupu rodiny k ekonomickým zdrojům.

Hofbauer (2004) uvádí, že se děti setkávají s volným časem nejprve v rodině, do níž se narodí, a ve škole, kterou musí povinně navštěvovat, s čímž jsou spojené první zkušenosti s volnočasovými aktivitami. Domníváme se však, že velmi záleží na individuálnosti každé rodiny, jakým způsobem bude předávat dítěti aktivity a jak moc bude požadovat aktivní zapojení dítěte do volnočasových akcí. Když se dítě dostane do prostředí školy, otvírá se mu zcela nový pohled na problematiku volného času a přichází na různé nové možnosti trávení volného času. Hofbauer (2004) uvádí, že dítě má možnost alternativní volby a zároveň vytváří a objevuje nové sociální vztahy.

Je třeba neopomenout, jakým způsobem může rodina ovlivňovat dítě z hlediska trávení volného času. Hofbauer (2004) uvádí, že rodina předá dítěti postoje, které bude ochotno dále využívat a uplatňovat v budoucnu po založení vlastní rodiny a toto působení rozděluje na tři úrovně:

- Nápodoba a reprodukce.
- Uskutečňování pravidelných zájmových činností. Můžeme zde zařadit i jistý režim dne, na který by mělo být dítě zvyklé.
- Citlivé sledování a cílevědomé reagování na potřeby, zájmy a nadání dětí.

Rodiče by si měli všimnout, v čem je dítě dobré, a tento zájem rozvíjet. Naopak když dítě budeme nutit do činností, které mu nemusí být příjemné, může se u něj objevit řada negativních jevů, mezi kterými může být pocit méněcennosti.

1.2.1 Rodinné aktivity podporující soudržnost rodiny

Existuje mnoho organizací, které se zaměřují na efektivní využívání volného času rodiny a samotnou aktivizaci rodinného celku. Některé rodiny nepotřebují organizaci ke svým aktivitám a dokáží si naplánovat své společné činnosti samy. Existují však rodiny, které jsou ohroženy negativními společenskými jevy.

Spolek Společnou cestou, z. s. poskytuje sociální služby rodinám včetně aktivizace rodiny. Touto cestou se zaměřuje především na posílení rodičovských kompetencí, hospodaření s finančními prostředky a prostřednictvím různých aktivit podporuje soudržnost rodiny (Společnou cestou, z. s., 2016).

Mateřská centra jsou dalším prostředníkem v realizaci rodinných aktivit podporující soudržnost a komplexnost rodiny. Programová nabídka je zaměřena na rodinu a děti, na odbornou pomoc při řešení problému a zároveň poskytuje možnosti trávení času v příjemném prostředí.

1.2.2 Mateřská a rodičovská dovolená

Mateřská/rodičovská dovolená působí velmi relaxačně a mnoho lidí má toto slovní spojení spojené s oddechem a s tím, že matka/otec celý den nic nedělají a mají mnoho času. Bohužel opak je pravdou. Mateřská/rodičovská dovolená vyžaduje plné nasazení matky/otce, kteří se celodenně starají o dítě.

Mateřskou dovolenou (dále MD) může čerpat pouze žena, jelikož je období spojeno s porodem a s prvotní péčí o dítě. Veškeré obecné podmínky týkající se MD jsou ukotveny v občanském zákoníku, ve kterém nalezneme, kdy matka nastupuje na dovolenou a jaké podmínky musí splnit. Nároky na peněžité dávky se řídí předpisy o nemocenském pojištění. Zaměstnavatel je vždy povinen omluvit nepřítomnost zaměstnankyně, když nastupuje na MD (Burdová a kol., 2008). Podle Burdové a kol. (2008) si zaměstnankyně určuje termín nástupu na MD sama, avšak nemůže na ní nikdy nastoupit dříve než na začátku osmého týdnu před očekávaným porodem. Dále zaměstnankyně může čerpat mateřskou dovolenou po dobu 28 týdnů a v případě, že matka porodila více dětí, činí tak podpůrná doba 37 týdnů (Burdová a kol., 2008).

Rodičovskou dovolenou může čerpat i otec. Když si zaměstnanec/zaměstnankyně zažádají u svého zaměstnavatele o poskytnutí rodičovské dovolené, tak je povinen jim vyhovět. Rodičovská dovolená se může čerpat pouze do tří let věku dítěte (Burdová a kol., 2008).

2 MATEŘSKÁ CENTRA

Definice mateřských center prochází neustálým vývojem a zatím se nenašla univerzální a jednotná definice. Existuje však mnoho rozličných vymezení. Z různých definic jsme vybrali právě tuto, jelikož koresponduje s obsahem práce: MC je výborné využití „volného“ času maminek a dětí spojené se získáváním nových kontaktů, např. i na psychologa, logopedickou či právní péči, či předávání různých informací např. o místních lékařích, sportovních a kulturních aktivitách, neboť sdílená starost je poloviční starost a sdílená radost je dvojnásobná. (Kolínská, 2006)

MC zastávají důležitou úlohu v životě rodin, matek, ale také jejich potomků. Starost a péče o dítě je velmi namáhavá činnost a mnohdy si lidé, co nemají děti, nedokáží představit, kolik času matka stráví hlídáním a péčí o dítě. Proto začala vznikat mateřská centra. Nebylo to tedy z důvodu, že matka nechá pohlídat dítě a sama se může věnovat svým záležitostem, ale jde především o to, aby se matky navzájem podporovaly, sdílely své zkušenosti, zážitky a navazovaly přátelství, aby se necítily osamoceny.

Osamocenost žen na mateřské dovolené se stává stále aktuálnější tématem. V období péče o malého potomka je pro ženu složitější navštěvovat různé kulturní akce. Záleží ovšem také velmi na osobnosti každé matky, jak se k sociální izolaci postaví. Situace se ovšem mění, pokud je dítě nemocné a matka se může věnovat svým potřebám pouze tehdy, když je o dítě postaráno jinou osobou.

MC se tedy dá označit jako nástroj proti sociální izolaci. MC napomáhají k efektivnímu využívání volného času a vždy mají neformální charakter (Publikace sítě mateřských center, 2003). Matky zde mohou komunikovat s jinými matkami, mohou navazovat nová přátelství, ale také mají možnost různého kreativního vyžití. Také se nemusejí bát něco říct nahlas, protože v MC dochází k zvyšování sebevědomí a určitého respektování, rovnosti a vážení si sama sebe, ale i druhých. I pro dítě má MC velký význam, také navazuje přátelství. Mnohdy se jedná i o první sociální kontakty dítěte, jelikož v MC neexistuje spodní hranice věku dětí, které mohou pobývat v centru.

MC však nejsou vytvořena jen pro matky s dětmi, ale navštívit je také mohou různé věkové skupiny. Vítání jsou v první řadě tatínci, kteří hrají důležitou roli ve správném vývoji dítěte, ale také babičky, prababičky, dědečci, pradědečci a veškeré příbuzenstvo. A v neposlední řadě také ženy, které plánují být jednou matkami a chtěly by se dozvědět

cenné informace ať už o rodičovství, mateřství či mají zájem využít volný čas v příjemném rodinném prostředí.

2.1 Vznik a vývoj mateřských center

MC vznikala především z myšlenek a nápadů matek, které se cítily osamoceny a chtěly prostory pro sdružování a sdílení informací. I za vývojem stojí pouze iniciativa matek, které se odvážně pustily do budování mateřských center.

První myšlenky MC se do České republiky dostaly z Německa, kde první organizace fungovaly v rámci organizace S.O.S dětské vesničky. MC si pomalu budovaly své místo v komunální skruktuře a později se dostaly do Rakouska, Belgie, Francie, Itálie a na počátku 90. let i do České republiky (Kolínková, 1995).

První MC u nás založila Mgr. Rút Kolínková, která tehdy byla představitelkou hnutí Pražské matky. Rút Kolínková úzce spolupracovala se zkušenými matkami z Německa a postupně se začaly pořádat semináře v Praze na téma mateřská centra. V roce 1992 se otevřely dveře prvního centra v České republice (Kolínková, 1995).

Důležitým rokem v historii MC je rok 1995, jelikož sdružení Pražské matky vydalo publikaci *Mateřská centra*, která se později stala důležitou literaturou pro všechny, kteří by měli zájem založit MC. Dalším důležitým mezníkem je rok 2000 a 2001, kdy Jitka Hermannová a Rút Kolínková zastávaly a prezentovaly MC na Expo 2000, který se uskutečnil v Německu. O rok později bylo Ministerstvem vnitra zaregistrováno občanské sdružení Sítě MC v ČR (Kolínková, 2006). Od vzniku MC se uskutečnilo již několik vzdělávacích seminářů, které jsou přizpůsobeny iniciativním lidem, kteří by chtěli založit své vlastní MC.

Měli bychom také brát zřetel na to, že nemůžeme všechna MC pokládat za stejná. Každé je jiné z důvodu prostorových vlastností, otevírací doby, možnostmi nabídky, finančního zajištění. Z toho plyne fakt, že všechna se vyvíjejí naprosto individuálně a odlišně. V literatuře se dozvídáme, že u většiny MC šel vývoj různými směry (Publikace sítě mateřských center, 2003). Jedná se o především postupné zvyšování návštěvnosti, s čímž je spojen zájem o aktivity, které rovněž začaly růst. Byl nastolen větší rozptyl otevírací doby a z dobrovolníků se stávali placení zaměstnanci. Organizovaly se mimořádné jednorázové akce, které přilákaly více návštěvníků, načež vznikl rozvoj veřejných aktivit. Některé programy a nápady nesplňovaly požadavky klientů a neosvědčily se, proto byly omezeny (Publikace sítě mateřských center, 2003).

Mateřská centra se tak, jak je známe dnes, řídí dotačním programem Rodina, který je zaměřen svým cílem na soudržnost rodiny a na preventivní ochranu rodiny.

2.1.1 Financování mateřských center

Od založení MC se dodnes setkáváme s problematikou financování těchto organizací. Rút Kolínská (1995) popisuje v knize tzv. německý systém financování MC, jedná se o zaplacení spolkového poplatku na určité období, který tvoří základ pro hospodaření. Bohužel u nás se tento systém nedal aplikovat, proto klienti platí určitý obnos peněz při vstupu do centra. Příjmy uvnitř MC tvoří burzy z dětskými oděvy, kdy jde jedna čtvrtina z ceny na provoz MC. Ve většině MC se také nachází prodejna second-handu.

Nezisková organizace potřebuje ke svému fungování nejenom finance, ale také zázemí, materiál, zaměstnance a dobrovolníky. MC jako nezisková organizace má několik různých zdrojů k obdržení financí. Může se jednat v první řadě o dotace z veřejných zdrojů, nadace a nadační fondy, firemní dárce, individuální dárce (Marek, Medlíková, 2011).

V současné době jsou MC dotovány dotačním programem Rodina. Konkrétně se jedná o metodiku Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním a neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro rok 2017.

2.1.2 Mateřské centrum jako nástroj proti sociální izolaci

Když matka odchází na mateřskou dovolenou, je to spojeno s množstvím sociálních změn. Některé matky odcházejí ze zaměstnání, tudíž si patrně budou muset upravit režim dne. Sociální změny mohou být např. ztráta kontaktu s blízkými přáteli, kteří nemají děti, nebo si také matka může připadat uvízlá doma, kde pečuje jen o svého potomka. Matky, které nemají širší rodinu, kde by členové byli ochotni vypomáhat s hlídáním, může zažívat těžší cestu k získávání sociálního kontaktu, a proto existují MC.

Lidé, kteří ještě nezažili starost o potomka, nedokáží mnohdy pochopit, co všechno musí matky zvládnout. Ovšem každé dítě je jedinečné a vyžaduje jiný stupeň péče.

Ivo Možný (2008) ve své knize uvádí, že společnost někdy tlačí na matky, aby byly perfektní, a to může vyvolat negativní dopady, jako je frustrace, pocit méněcennosti. Proto usuzujeme, že pro matku je velmi odlehčující, když v MC nachází kontakty s druhými lidmi, kteří také mohou čelit tlaku ze společnosti.

2.2 Nabídka mateřských center

Jak už jsme zmiňovali v předešlých kapitolách, činnosti v MC jsou vždy ojedinělé a originální, záleží na iniciativě vedoucích center. Nikdy neexistují dvě MC, která jsou úplně totožná ve své nabídce. Každé centrum je odlišné a je tvořeno především klientelou, která do něj dochází a která tvoří tu pravou, jedinečnou atmosféru centra pro trávení volného času rodiny.

Nabídku tvoří nejen programy pro rodiče, ale i pro děti, které v MC mohou využít pestrou nabídku nejrůznějších aktivit, které zahrnuje až už kreativní tvoření, nebo volnou hru v komunitní místnosti. Důležitou součástí nabízených aktivit je také vzdělávání matek pomocí rozmanitých kurzů, seminářů a besed na rozličná témata. Někdy matky ani nepotřebují rady odborníků a vzdělávají sebe samy navzájem. Růt Kolínská (1995, s. 162) píše: „*V podstatě neustále vedeme hovory o výchově. Buď padne náhodně nějaké téma, nebo téma vyvolá konkrétní nahodilá situace, o ty není v našem nesourodém kolektivu nouze.*“ Jako doplněk vzdělávání slouží knihovnička, kde si maminky mohou vybrat literaturu podle toho, co právě potřebují nebo je zajímavá.

Ve sborníku Sítě mateřských center (nyní Síť pro rodinu, viz. kapitola 2.3), který se jmenuje *Ohlédnutí za uplynulých 10 let* se dočítáme o rozdělení nabídek MC. Nabídka je rozdělena na dílčí oblasti (Publikace sítě mateřských center, 2003)

Pomoc svépomocí

Pod tímto pojmem se rozumí vzájemná spolupráce. Každá matka do MC přináší nějaký přínos, může se jednat o kreativní nápady či rady nebo finanční příspěvek. Jako protislužbu může využít a přijímat pomoc od druhých maminek a jejich zkušeností. Maminky si také vzájemně naslouchají a poslouchají se, je totiž velká pravděpodobnost, že se potýkají se stejnými problémy.

Programy

MC nabízí celou řadu rozličných programů, které jsou přizpůsobené požadavkům rodin, které MC navštěvují. Jedná se především o tvořivé programy, jak už pro rodiče a příbuzenstvo, tak také pro děti. Vzdělávací nabídka se uskutečňuje prostřednictvím kurzů, besed nebo konzultací. Může se odehrávat s odborníky nebo mezi matkami navzájem. Matky mohou využít možnost sportovních aktivit. V programové nabídce nalezneme i jednorázové akce nebo mimořádné akce.

Integrace

MC je ve skutečnosti velmi tolerantní a solidární organizace, která umožňuje integraci cizinců prostřednictvím různých programových nabídek, bez ohlížení na sociální postavení, rasu, postižení či ohrožení sociální izolací.

Prevence

Jak jsme již zmínili výše, v MC dochází k efektivnímu využívání volného času, tudíž pomáhá k prevenci kriminality. Rodiny zde mohou také využít individuální konzultace s odborníky a najít řešení pro jejich aktuální problémy.

Spolupráce

Každé MC úzce spolupracuje s dalšími organizacemi, ať už se jedná o státní či neziskové.

Školu občanského života

MC by se mělo také zajímat o obecné dění a udržovat kontakt s obecními úřady. Každý, kdo by chtěl založit MC, se musí bez výjimky orientovat v zákoně.

Také zdůrazňuji fakt, že nabídka se velmi přizpůsobuje požadavkům od klientů. Mezi běžnou každodenní nabídkou se řadí pohybové aktivity pro děti i rodiče, komunitní místnost s hračkami, nápady na tvoření, jazykové kurzy. Každý má možnost uvařit si kávu nebo čaj. Konají se také mimořádné akce, jako jsou např. besedy nebo výlety (Publikace sítě mateřských center, 2003).

Velmi zdůrazňujeme, že tato nabídka by se dala zařadit do historie MC, jelikož v současnosti MC fungují jinak, a tudíž se liší i svou nabídkou aktivit. Jak už bylo zmíněno výše, MC jsou nyní řízeny dotačním programem Rodina, které vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím.

2.3 Dotační program Rodina

V této kapitole si přiblížíme metodiku pro poskytování dotací neziskovým organizacím, které se svým působením zaměřují na rodinu.

Cílem tohoto programu je podporování nabízených služeb pro rodinu, které musí mít preventivní a podpůrný charakter, který posiluje rodinu jako celek a podporuje význam

rodiny pro společnost (Metodika pro rok 2017, 2017). Proč zmiňujeme právě tento dotační program? MC jakožto poskytovatel služeb zaměřených na rodinu se musí také řídit jistými pravidly. Realita je taková, že musí mít prostory, technické vybavení, musí splnit hygienická opatření, a to vše se nedá financovat jen z finančních darů od dobrovolných dárců nebo ziskem z příjmu prodeje hotových výrobků, či prodeje oděvů. MC musí mít jistou strukturu, dotační program tudíž Rodina poskytuje dotace ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím. Dotace jsou poskytovány tehdy, když jsou splněny nebo jsou obsahem aktivity nabídky, které jsou v dotačním programu označeny jako podporované oblasti. Z tohoto se dá usoudit, že většina MC, které chtějí fungovat co nejdéle, se tímto dotačním programem musejí řídit. Domníváme se, že je to velmi vyhovující koncept pro činnost veškerých organizací zaměřených na rodinu.

Z dotačního programu nejsou podporovány zájmové kroužky pro děti ani není podporována volná herna. Dále nejsou podporovány aktivity, které jsou dostupné na komerčním základě, také nejsou podporované jednodenní akce (Metodika pro rok 2017, 2017). Co se týče služeb péče o děti, je psáno: „*Služby péče o děti nejsou z dotačního programu Rodina podporovány, jelikož jsou běžně dostupné na komerčním základě nebo jako veřejná služba.*“ (Metodika pro rok 2017, 2017, s. 5).

2.3.1 Podporované aktivity

Mezi podporované aktivity, které jsou dotovány ze státního rozpočtu, patří tyto oblasti:

- Základní a individuální poradenství na téma vztahy mezi různými generacemi. Může se jednat o rodiče a děti, mezi partnery navzájem, prarodiče a vnoučata.
- Zprostředkování poradenských aktivit, které by měly být odborné a zaměřené na rodinu, děti a děti se specifickými potřebami.
- Dále to jsou kurzy, besedy, diskusní skupiny, workshopy, interaktivní semináře.
- Aktivit zaměřené na rozvoj rodičovských kompetencí a na předávání informací o aktuálních problémech, např. kyberšikana.
- Služby, které jsou zaměřeny na sdílený pracovní prostor pro nezávislé profesionály.
- Nesmíme opomenout aktivity, které jsou zaměřeny konkrétně na rodiny, které se potýkají se závislým členem v rodinném kruhu.

- Dotační program se také snaží zaměřit na otce od rodin a snaží se vytvářet aktivity pro podporu vztahů.
- Aktivity se také velmi zaměřují na rovnost mezi mužem a ženou, na celkovou osvětu toho, že MC mohou navštěvovat i otcové a nejen matky.
- Podpora mezigeneračního soužití.
- Svépomocné skupiny s důrazem na vzájemnou spolupráci.
- Krátkodobé hlídání, které funguje pouze jako doprovodná služba. (Metodika pro rok 2017, 2017)

2.4 Síť pro rodinu

Síť pro rodinu, z. s. vznikala na základě dlouholeté spolupráce mateřských center, které se chtějí navzájem podporovat. Do roku 2015 organizace fungovala pod názvem Síť mateřských center, ale nyní se rozšiřují a snaží se o posílení hodnoty rodiny ve větší míře oblasti působnosti. Organizace vznikla roku 2002 a napomáhá rodině si udržet pozici ve společnosti. Také podporuje právní ochranu dětí, rodiny a usiluje o vytvoření zdravých podmínek pro rodinu ve společnosti (<http://sitprorodinu.cz/o-nas/>).

Organizace se zaměřuje především na vzdělávací činnost, na podporu a udržování vazeb mezi jednotlivými centry. Rodinné a mateřské centrum, které je cílem zkoumání této práce je také členem Sítě pro rodinu.

2.4.1 Poslání spolku Síť pro rodinu

Poslání Sítě pro rodinu se dá rozdělit na šest odvětví, na která se zaměřuje. Jedná se především o tyto oblasti:

- Propojování – Spolek se snaží propojovat mezi sebou jednotlivá centra, a to jak státní, tak nezisková. Dále usiluje o zprostředkování informací mezi jednotlivými odborníky a také udržuje kontakt mezi médii a firmami.
- Prosazování a posilování – Posilování mateřské a otcovské hodnoty ve společnosti zaměřením na právní ochranu dítěte a rodiny. Spolek se snaží prosazovat zdravý život ve zdravém prostředí. A také nesmíme opomenout samotné MC, kdy se spolek snaží posílit roli center v předškolní péči a vzdělávání.
- Podporování – Členství ve spolku je ojedinelé právě v tom, že nepodporuje jenom fungující MC, ale také ta, která by chtěla začít.

- Mapování – Spolek mapuje nové možnosti a příležitosti pro rodiny. Také usiluje o zmapování nových trendů se zaměřením na rodinu.
- Vyhledávání a šíření – Spolek vyhledává služby pro rodiny v MC a také vyzdvihuje odborné příklady z praxe.
- Inspirace – K novým kreativním nápadům, ale také se zaměřením na tradice a jejich zachování (Stanovy spolku, 2013).

2.4.2 Podmínky a výhody členství

Spolek Síť pro rodinu má stanovené určité podmínky, ale i výhody členství. Podmínky a výhody členství se neliší moc od poslání samotného spolku.

Jedná se především o napomáhání nově začínajícím centrům, s čímž je spojena i metodická pomoc s důrazem na legislativní vedení nebo také účetnictví. Radí, které služby jsou pro MC nejefektivnější, s čímž úzce souvisí také předávání nových nápadů na zlepšení jednotlivých služeb. Spolek zvyšuje povědomí o MC mezi společnostmi a také udržuje kontakty se zahraničními subjekty, které se zaměřují na rodinu a její posilování. A v neposlední řadě vždy zastupují zájmy jednotlivých členů (Stanovy spolku, 2013).

3 RODINNÉ A MATEŘSKÉ CENTRUM VSETÍN

V této kapitole se budeme zabývat Rodinným a mateřským centrem Vsetín (dále jen RMC). Předkládané informace čerpáme především z výročních zpráv a z výpovědí zaměstnankyň v centru a z rozhovorů s vedoucí centra Bc. Pavlou Fojtíkovou. RMC je také členem tehdejší sítě mateřských center, nyní Síť pro rodinu (viz. kapitola 2.3). RMC zahájilo svou činnost 3. 9. 2001.

RMC nabízí možnost formálního i neformálního vzdělávání. Veškeré aktivity jsou navrženy tak, aby klientům pomáhaly rozvíjet rodičovské kompetence a upevňovaly rodičovské role. Důležitý aspekt v tomto jednání je také důraz na individuální komunikaci s klientem a na jeho individuální potřeby, popřípadě zájmy. Svou činností RMC přispívá k prevenci sociální izolace rodin a zejména matek na mateřské či rodičovské dovolené. Během vzdělávacích aktivit rodičů je možno domluvit si hlídání dětí na krátkou dobu.

Od roku 2009 byl provoz centra přestěhován do nových pronajatých prostor, které umožnily lepší rozvrhnutí jednotlivých aktivit. Prostory RMC disponují především komunitní místnostmi, kde se nachází plocha určená především pro pobyt rodičů s dětmi. Pro děti jsou zde umístěny různé pomůcky ke hře a jejímu využití. Dále nalezneme v místnosti knihovnu, kde jsou umístěny jak knihy pro dospělé, tak knihy obrázkové pro děti podle věku. Dále se zde mohou organizovat besedy či přednášky na rozličná témata. Před příchodem do komunitní místnosti procházíme chodbou, kde je k dispozici šatna pro přezutí, WC pro děti, výtah pro přepravu kočárku a nesmíme opomenout přebalovací pult. Místnost č. 1 se využívá jako učebna, kde probíhají kurzy, vzdělávací aktivity – jazyky. Prostor je také uplatněn pro ergoterapeutické aktivity. Místnost č. 2 slouží k individuálním konzultacím s odborníky a je také doplněna knihovnou s odbornou literaturou. Klidová místnost se používá především k odpočinku dětí a matky ji využívají při kojení, aby nebyly rušeny. A poslední místností je kuchyňka, kde je k dispozici mikrovlnná trouba, lednice a různá nabídka občerstvení. V kuchyňce probíhá mimo jiné také tvoření rodičů s dětmi. Pro děti jsou zde uschovány různorodé pomůcky ke kreativnímu tvoření.

3.1 Založení a vývoj Rodinného a mateřského centra

V této kapitola se budeme zabývat založením a vývojem RMC tak, jak ho známe dnes. Následující data jsou především interpretována z rozhovoru s vedoucím centra, Pavlou Fojtíkovou, která se zasloužila o vznik a vývoj RMC společně s Renatou Trličíkovou.

Jak už bylo zmíněno výše, RMC bylo založeno v roce 2001. Předtím než centrum oficiálně vzniklo, existovala jistá vize, která se zapříčinila o samotný vznik centra. Existoval totiž klub matek, který se pravidelně scházel od září 2000 v prostorách ZŠ Integra. Již tehdy měl klub jistou ucelenou koncepci programů připraveného pro matky a již tehdy existoval sen a vize mít mateřské centrum. Iniciativa a odvaha všech zúčastněných zapříčinila, že se na jaře 2001 sešel přípravný výbor a zástupci města a začalo se vyjednávat o možnosti otevření mateřského centra (Křivová, 2004). Poté vzniklo občanské sdružení, které od roku 2007 nese název Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s. Po oficiálním vzniku začalo hledání vhodných prostorů a celkového vybavení. Centrum se usídlilo v MŠ Rokytнице, kde probíhal provoz až do června roku 2009. Od té doby až do současnosti sídlí RMC v prostorách ve středisku volného času – Alcedo Vsetín. Finanční zajištění na některé vybavení dostalo RMC od města Vsetín. Dále pak byly finanční příspěvky obdrženy jako dotace z úřadu práce ve Vsetíně a nyní část peněžních prostředků přichází jako dotace z MPSV. Dochází k postupnému nárůstu klientely, kteří mají zájem o nabízený program, který byl utvářen od počátku vize samotného mateřského centra a který je přesně daný až dodnes. Od roku 2011 bylo centru uděleno Pověření o sociálně-právní ochraně dětí (Křivová, 2004). Nyní funguje RMC jako zapsaný spolek, který navštěvuje průměrně dvacet rodičů s dětmi (Křivová, 2004). „*S trochou nadsázky by se dalo říci, že si užíváme svůj splněný sen. A proč ta nadsázka na začátku? Práce, jako je ta naše, prochází neustálými změnami, nic není zcela hotovo a vždy je prostor pro vylepšení nebo změnu.*“ (Křivová, 2004).

3.1.1 Pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí

Rodinnému a mateřskému centru Vsetín bylo roku 2011 uděleno Krajským úřadem Zlínského kraje Pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí, které je upraveno v zákonu č. 359/1999 sb. (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015).

Pověření se zaměřuje svým rozsahem především na tyto oblasti: vyhledávání dětí, na které se tato ochrana vztahuje, pomoc rodičům, kteří mají se svými potomky výchovné či jiné problémy, zprostředkování rodičům odborné poradenství při výchově a vzdělávání, pořádání poradenské činnosti formou přednášek a kurzů, vyhledávání vhodných fyzických osob, kteří by měli zájem stát se osvojiteli nebo pěstouny (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015).

3.2 Programová činnost centra

V této kapitole se budeme zabývat oblastmi nabízených aktivit, které RMC nabízí. Nabídka je rozdělena do čtyř stěžejních částí. K výčtu aktivit budeme následně u vybraných bodu paralelně přiřazovat konkrétní akce, které proběhly v září 2016. Tento program je přiložen pro ukázkou v příloze číslo I. Tento měsíc jsme vybrali z důvodu, že jsme se zúčastnili veškerých aktivit, a to v rámci odborné praxe. Dále budeme uvádět informace z metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu nestátním neziskovým organizacím v oblasti podpory rodiny pro rok 2017 (dále uváděný jako dotační program). Tento způsob podání informací jsme zvolili proto, abychom nastílnili skutečnost, jak by to mělo fungovat u MC, jak je to aplikované v RMC a jak jsou aktivity ve skutečnosti nabízeny.

3.2.1 Sociální a terapeutické aktivity

- RMC poskytuje formu primárního poradenství v rozličných oblastech. Spadá sem psychologické, sociální, logopedické, kariérové, speciálně pedagogické i právní poradenství (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015).

V dotačním programu je tento bod zformulován, jako individuální, ale i odborné poradenství, které je zaměřeno na vztahy mezi rodiči a dětmi, mezi dětmi navzájem a vztahy s prarodiči. Dále je obsaženo zprostředkování odborných poradenských aktivit pro rodiny s dětmi, ale i pro rodiny se specifickými potřebami (Metodika pro rok 2017, 2017).

Během září 2016 proběhlo 6 individuálních konzultací s odborníky na rozličná témata. Konkrétně se jednalo o konzultace pro ženy, psychologické konzultace, konzultace se speciálním pedagogem, právní poradenství a kariérové koučování. Všechny zmiňované konzultace dávaly důraz na individuální přístup ke klientům.

- Vytváření záchytné sociální sítě pro rodiny, které se mohou, ale i nemusí, ocitnou v ohrožení společensky negativními jevy.
- Když už má klient konkrétní problém, pracovnice RMC zprostředkují následnou pomoc, jelikož je centrum v kontaktu s odbornými pracovišti.
- RMC také nabízí jistou formu terapeutických aktivit pro rodiče a děti.
- Ve spolupráci s OSPOD (tj. Orgán sociálně- právní ochrany dětí) Vsetín nabízí RMC odlehčovací služby pro pěstounské rodiny (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2016).

3.2.2 Vzdělávací a výchovné aktivity

- Nabídka rozmanitých kurzů, které mohou být zaměřeny na rodičovství, výchovu, odbornou, jazykovou, speciálně pedagogickou činnost.
- Besedy, přednášky, různé workshopy a kulaté stoly, které jsou zaměřeny na celou škálu zajímavých témat (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2016).

V RMC proběhly v září 4 besedy, a to konkrétně znakování nemluvnat, náhradní rodinná péče, bezlepkáři a kde hledat pomoc v obtížných situacích. Kurzy proběhly dohromady 3 a jednalo se o péči o dítě a podporu jeho zdraví, EXCEL I. a návrat do práce.

- Jelikož je RMC zaměřeno na rodinu, tak nabízí aktivity, které jsou orientované na posílení rodičovských kompetencí.

V dotačním programu je tento bod pojímán jako osvěta rodičovských kompetencí s důrazem na aktuální témata (Metodika pro rok 2017, 2017).

Domníváme se, že mezi posílení rodičovských kompetencí bychom zařadili i tvoření rodičů s dětmi, které probíhalo formou tvoření.

- Ve spolupráci s OSPOD Vsetín probíhají v centru vzdělávací aktivity pro pěstounské rodiny, a to formou besed nebo celodenních vzdělávacích akcí (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2016).

3.2.3 Komunitní, integrační a společensko-kulturní aktivity

- V RMC se uskutečňují aktivity, které podporují soudržnost rodiny.

Tady bychom chtěli znova zmínit tvoření rodičů s dětmi, které je stálou nabídkou programu RMC. Dále je pro podporu vztahů v rodině uskutečňována pohybová ak-

tivita s názvem Valášek, kde děti spolu s rodiči cvičí, hrají a zpívají. V rámci Valášku také probíhá čtení rodičů s dětmi. Tyto aktivity nejenže podporují soudržnost rodiny, ale také procvičují psychomotoriku a sociální rozvoj.

- RMC podporuje kvalitu mezigeneračního soužití, proto nejsou MC zaměřena jen na jistou věkovou hranici.
- Jsou pořádány sociálně-kulturní akce, které podporují styk s širší komunitou. Takové akce jsou označovány jako mimořádné akce, jedná se např. o karneval, den rodin, den otevřených dveří, drakiáda.

Zdůrazňujeme, že tyto mimořádné akce nejsou od MPSV dotovány, jelikož nesplňují cíle dotačního programu (Metodika pro rok 2017, 2017).

- RMC podporuje integraci cizinců, ale i sociálně vyloučených. (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2016).

3.2.4 Další možnosti zaměření aktivit

- RMC nabízí přímou a otevřenou komunikaci pro každého, kdo navštíví centrum s důrazem na individuální přístup ke klientům.
- RMC nabízí neomezený vstup do centra v otevírací době.
- Centrum je zcela otevřeno veřejnosti, přijít může kdokoli.
- RMC spolupracuje s městem Vsetín, s OSPODEM, ale také s dalšími místními organizacemi (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2016).

Na závěr bychom chtěli zmínit, že RMC nabízí také krátkodobé hlídání, a to především jen jako doprovodnou službu k výše zmíněným aktivitám (Metodika pro rok 2017, 2017).

3.2.5 Cílové skupiny, kterým jsou služby nabízeny

Mezi hlavní cílovou skupinu patří především rodiny s dětmi. Jedná se o manželské páry s dětmi, ale také o nesezdané rodiče, také samoživitelky/samoživitele rodin. Není ale podmínkou, že klienti centra musí mít malé děti. Dále se jedná o těhotné ženy, prarodiče, rodiče s osvojenými dětmi, pěstouny, či poručníky. Jsou vítáni také rodiny cizinců, kteří se chtějí integrovat do společnosti. Centrum podporuje také mezigenerační soužití a sendvičové generace, což jsou lidé, kteří se starají o své malé děti a zároveň také o své rodiče, nejčastěji se jedná o lidi v rozmezí 30-60 let (Metodika pro rok 2017, 2017). Pro děti neexistuje spodní věková hranice, od které mohou navštívit spolu s rodiči centrum. Naopak

vrchní hranice se pohybuje okolo 7 let, jelikož dítě nastupuje kolem tohoto věku do školy. Sociální pedagog může v MC působit jako vychovatel nebo také může vykonávat správní činnost nad zařízením.

RMC je zaměřeno svými aktivitami také na fungující rodiny, rodiny, které jsou ohroženy společensky nežádoucími jevy, rodiny s výchovnými problémy, rodiny ohrožené závislostmi či sociální izolací (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015).

Můžeme vidět, že RMC má dveře otevřené všem bez ohledu na společenské rozdíly. Zde bychom chtěli zdůraznit „nízkoprahovost“ centra, ať už se jedná o nabízené aktivity nebo individuálním přístupem ke klientům (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015).

3.2.6 Návštěvnost centra

Nově příchozí uživatelé RMC musí při první návštěvě vyplnit evidenční list, který předkládám v příloze číslo II.

Od zprovoznění centra k roku 2015 navštívilo RMC 2 234 rodin. V průběhu roku 2015 navštívilo RMC alespoň jednou 650 rodin a z toho 218 nově zaevidovaných. Mimořádných akcí se uskutečnilo 6 a celková účast rodin je 586. Denní průměrná návštěvnost centra byla 22 dospělých a 23 dětí (Výroční zpráva, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015). Za rok 2016 byl průměr rodičů 22,12 na den, průměr dětí 22, 93. Počet nových klientů za 2016 je 257 (Interní zdroje centra).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 DESIGN VÝZKUMU

Praktickou část budeme realizovat pomocí kvantitativní metody výzkumu, formou dotazníkového šetření. V této části budeme zkoumat, jaké je využití služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín rodinami.

Problematicke mateřských center se primárně nevěnuje žádná odborná literatura. Jedinou knihou, která se zabývá konkrétně mateřskými centry je od Rút Kolínské, ze které jsme čerpali v teoretické části práce. Zmiňujeme to právě proto, jelikož publikace už je více jak 20 let stará a dodnes neexistuje literatura, která by přinášela nové aktuální informace o mateřských centrech. Avšak tomuto odvětví se věnují odborné časopisy a internetové články. Proto společnost mnohdy netuší, k čemu je mateřské centrum určeno a jaké služby nabízí. Zvolili jsme právě toto téma z důvodu, že centra se snaží posílit komplexnost rodiny. Z tohoto důvodu je zde spjatost se sociální pedagogikou, která se zaměřuje na výchovné působení, pomoc rodinám, která může mít problémy související s výchovou dítěte. Sociální pedagogika také klade velký důraz na prostředí, v němž se výchova uskutečňuje. Domníváme se, že mateřská centra jsou nástrojem proti prevenci patologických jevů, jelikož nabízí příjemné rodinné prostředí a díky svým službám zajišťuje efektivní trávení volného času rodin.

Jak už bylo zmíněno výše, výzkumné šetření probíhalo v RMC ve Vsetíně, jelikož centrum funguje již od roku 2001 a jeho návštěvnost každým rokem vstoupá cca o 350 nových rodin, které navštívily centrum. Z toho důvodu si klademe za cíl prozkoumat využití služeb, které RMC nabízí. Proto naším výzkumným problémem je využívání služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín pohledem rodinami, které centrum navštěvují.

4.1 Cíle výzkumu

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit, jaké je využití služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín.

Dílčí výzkumné cíle:

- Zjistit, jaké služby respondenti využívají nejvíce v Rodinném a mateřském centru Vsetín.
- Analyzovat, za jakým účelem navštěvují rodiny Rodinné a mateřské centrum Vsetín.
- Zjistit, jaká pozitiva vnímají respondenti ohledně nabízených služeb.
- Zjistit, jaká negativa vnímají respondenti ohledně nabízených služeb.
- Popsat, jak často respondenti navštěvují Rodinné a mateřské centrum Vsetín.
- Zjistit, zda jsou respondenti s nabídkou a obsáhlostí služeb spokojeni.
- Popsat, co si klienti přejí na Rodinném a mateřském centru změnit.

4.2 Výzkumné otázky

V rámci kvantitativního výzkumu jsme zvolili následující otázky:

- Jaké služby respondenti využívají nejvíce v Rodinném a mateřském centru Vsetín?
- Za jakým účelem navštěvují rodiny Rodinné a mateřské centrum Vsetín?
- Jaká pozitiva vnímají respondenti ohledně nabízených služeb?
- Jaká negativa vnímají respondenti ohledně nabízených služeb?
- Jak často respondenti navštěvují Rodinné a mateřské centrum Vsetín?
- Jsou respondenti spokojeni s nabídkou a obsáhlostí služeb?
- Přejí si klienti Rodinného a mateřského centra něco změnit?

4.3 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvořili klienti Rodinného a mateřského centra Vsetín. Základním souborem jsou klienti všech mateřských center v České republice. Výběrový soubor tvoří pouze klienti již zmíněného centra, kteří byli vybráni pomocí dostupného výběru. Nastavené věkové rozmezí respondentů bylo od 18-45 a více let, a to z toho důvodu, že mateřské centrum je otevřeno pro všechny věkové kategorie.

4.4 Technika sběru dat

Výzkumnou metodou pro sběr dat jsme zvolili kvantitativní výzkum formou dotazníkové šetření. Dle Gavory (2000) kvantitativní výzkum zjišťuje údaje, jako jsou frekvence výskytu jevů nebo jejich míru, množství a rozsah. Proto usuzujeme, že zvolená metodologie je tou nejlepší volbou pro objektivní analýzu a následnou interpretaci dat.

Nestandardizovaný dotazník obsahuje celkem 24 otázek. Položky obsahovaly pouze uzavřené otázky a škálové otázky, a to vzhledem k časovým možnostem respondentů. Ze škálových otázek bylo použito zejména intervalové škálové posouzení. Součástí dotazníku je tabulka, do které respondenti ohodnotili svou návštěvnost, na základě služeb, které nejvíce využívají. Součástí úvodu dotazníku je také průvodní list, ve kterém seznamujeme respondenty s postupem vyplňování dotazníku. V závěrečné části jsme poděkovali za respondentův čas a ochotu při vyplňování dotazníku. Použitý nestandardizovaný dotazník byl sestaven tak, aby přesně vyhovoval výzkumnému prostředí, ve kterém byl výzkum realizován. Vzor dotazníku je prezentován v příloze číslo II.

Výzkumné šetření probíhalo od 22. února do 29. března. Celkem bylo rozdáno 120 dotazníků, vráceno jich bylo přesně 100, avšak nesprávně vyplněných bylo 6. Celkový počet použitých dotazníků pro výzkum je 94. Návratnost z celkově rozdaných dotazníků činí 78 %.

4.5 Metoda analýzy dat

Jako metodu analýzy dat jsme vybrali třídění dat v rámci deskriptivní statistiky. Při zpracování a vyhodnocení byly veškeré položky analyzovány (čárkovací metoda) a tříděny. Poté jsme sestavili tabulky četností a získaná data jsme převedli na procenta a následně jsme je znázornili do jednotlivých grafů.

5 ANALÝZA DAT

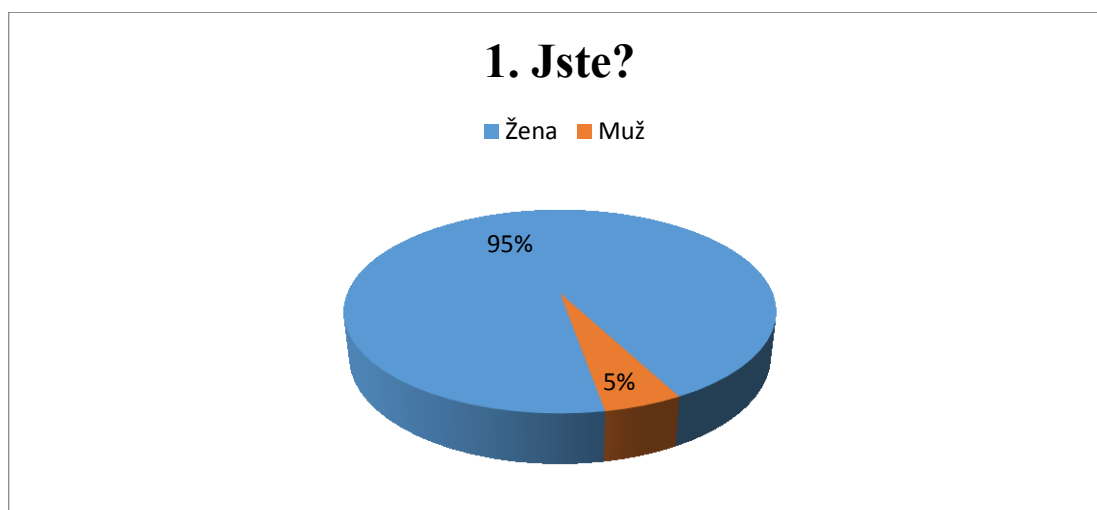
5.1 Identifikační položky

Položka 1. Jste?

Tabulka 1

Jste?	Absolutní četnost
Žena	89
Muž	5
Celkem	94

Graf 1. Pohlaví respondentů.

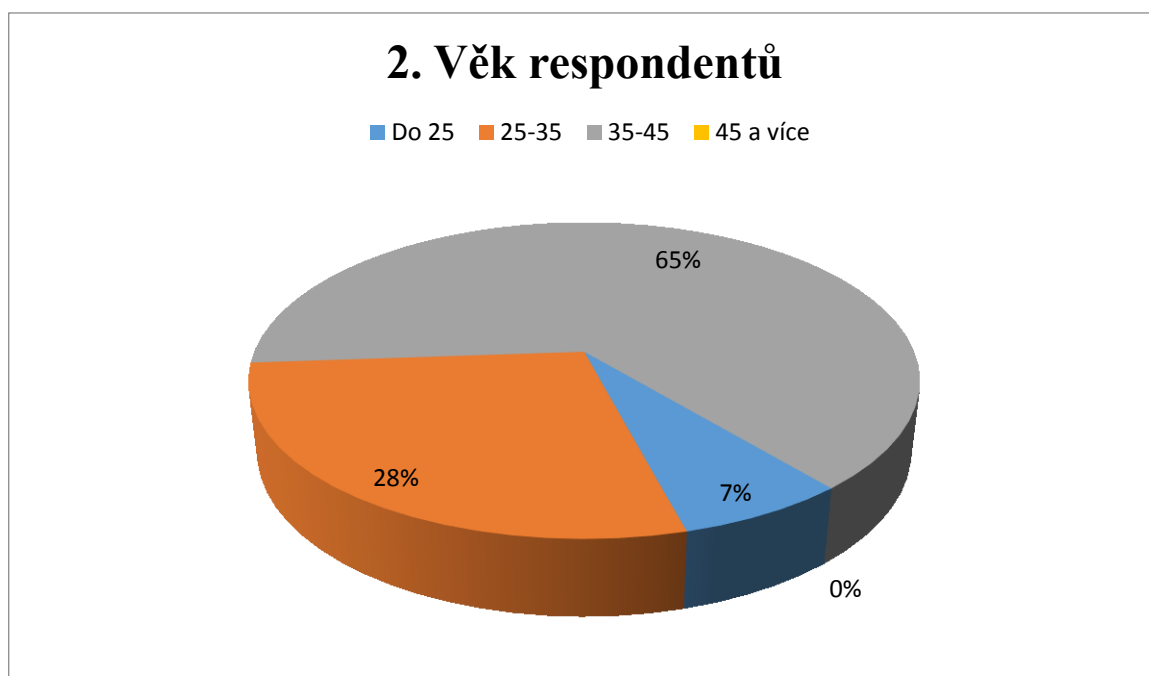
Přestože je RMC zaměřeno svým programem především na rodiny s dětmi, převážnou část klientely tvoří ženy - 84 hlasů (tj. 95 %). Z grafu můžeme vyčíst, že mužů hlasovalo pouze 5 (tj. 5 %).

Položka 2. Kolik je Vám let?

Tabulka 2

Kolik je Vám let?	Absolutní četnost
Do 25	7
26-35	61
36-45	26
46 a více	0
Celkem	94

Graf 2. Věkové rozmezí respondentů.

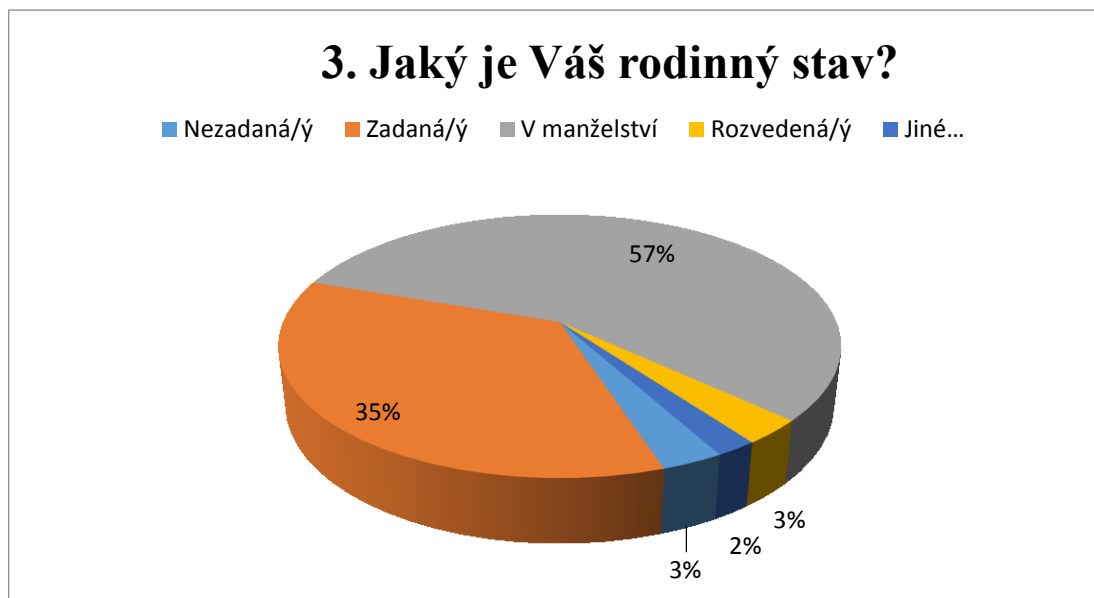
Z grafu č. 2 můžeme vyčíst, že více než polovina - 61 (tj. 65 %) respondentů má věkové rozmezí 36-45 let. Poněkud menší část respondentů - 26 (tj. 28 %) má věk 26-35 let. Věk do 25 let označili respondenti pouze v zastoupení 7 hlasů (tj. 7 %). Otázka obsahovala možnost nad 46 let a více, ale žádný respondent tuto odpověď nezvolil.

Položka 3. Jaký je Váš rodinný stav?

Tabulka 3

Jaká je Váš rodinný stav	Absolutní četnost
Nezadaný/á	3
Zadaný/á	33
V manželství	53
Rozvedený/á	3
Jiné...	2
Celkem	94

Graf 3. Rodinný stav respondentů.

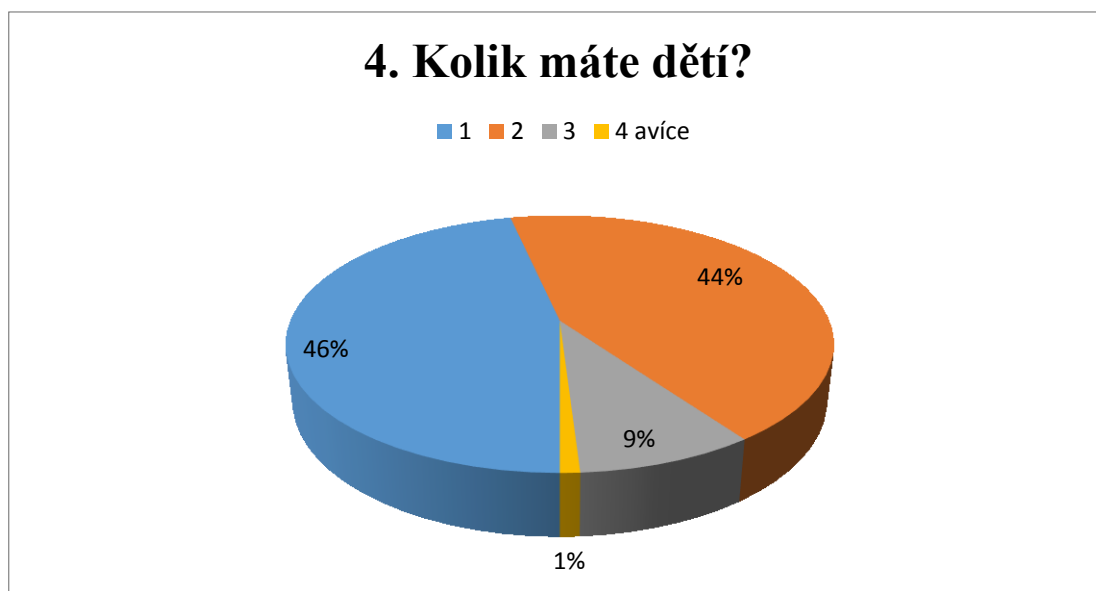
Z grafu č. 3 můžeme vyčíst, že velká většina respondentů se nachází ve vztahu. Z toho 53 (tj. 57 %) respondentů žije v manželství a 33 (tj. 35 %) respondentů jsou zadaných. Jak vidíme v grafu, tak stejný počet hlasů - 3 (tj. 3 %) získala možnost rozvedená/ý a nezadaná/ý. Položka nabízela ještě možnost Jiné, kdy 2 (tj. 2 %) respondentky uvedly, že jsou vdovy.

Položka 4. Kolik máte dětí?

Tabulka 4

Kolik máte dětí?	Absolutní četnost
1	44
2	41
3	8
4 a více	1
Celkem	94

Graf 4. Počet dětí.

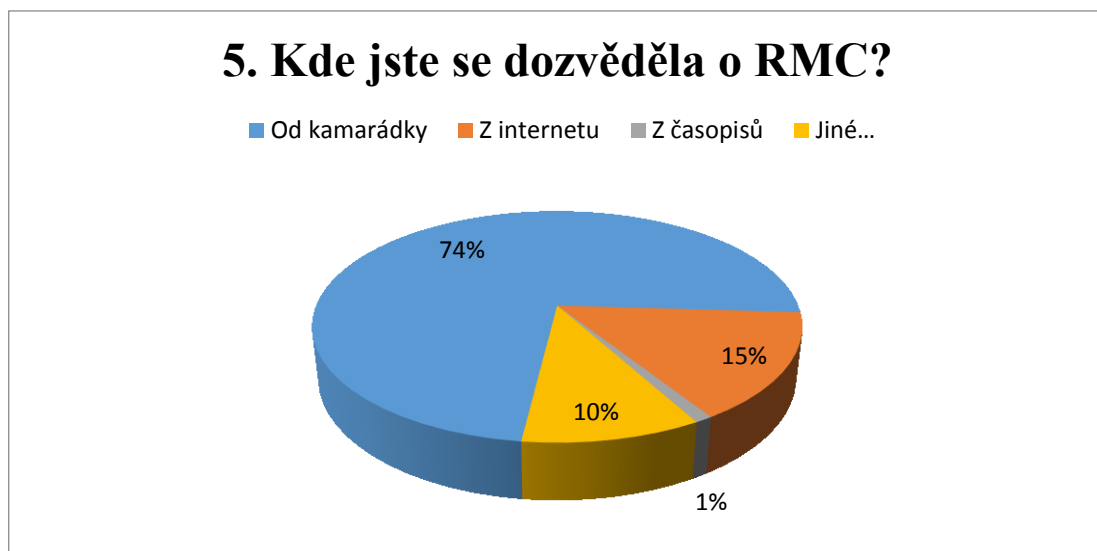
Z grafu č. 4 můžeme vyčíst, že nejvíce respondentů - 44 (tj. 46 %) zvolilo možnost 1 dítěte. Dále 41 (tj. 44 %) dotazovaných zvolilo možnost 2 dětí. Pouze 8 (tj. 9 %) dotazovaných zvolilo možnost 3 dětí. 4 a více dětí bylo zvoleno pouze jedním respondentem (tj. 1 %).

Položka 5. Kde jste se dozvěděla o RMC?

Tabulka 5

Kde jste se dozvěděla o RMC?	Absolutní četnost
Od kamarádky/a	70
Z internetu	14
Z časopisů	1
Jiné...	9
Celkem	94

Graf 5. Z jakého zdroje se respondenti dozvěděli o RMC?

Další graf je zaměřen na otázku, kde se klienti dozvěděli o RMC. Převážná většina respondentů - 70, což činí 74 %, si zvolilo možnost od kamaráda/ky. Poněkud menší zastoupení - 14 hlasů (tj. 15 %) získal internet. Pouze 1 (tj. 1 %) respondent označilo odpověď z časopisů. Dále respondenti měli na výběr možnost Jiné a tento bod získal 9 hlasů (tj. 10 %).

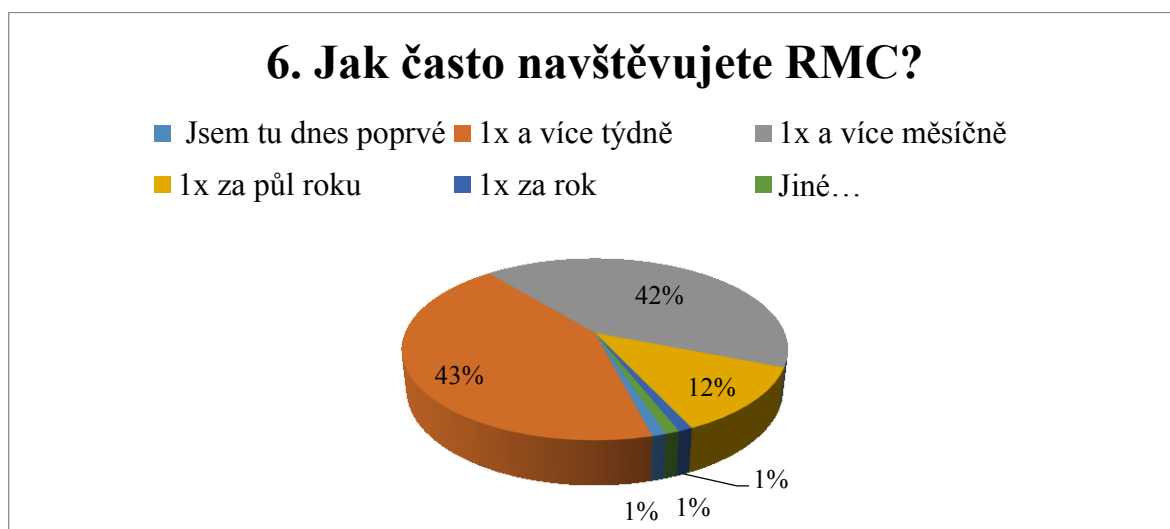
5.2 Hlavní položky

Položka 6. Jak často navštěvujete RMC?

Tabulka 6

Jak často navštěvujete RMC?	Absolutní četnost
Jsem tu dnes poprvé	1
1x a více týdně	40
1x a více měsíčně	38
1x za půl roku	11
1x za rok	1
Jiné...	1
Celkem	94

Graf 6. Návštěvnost RMC

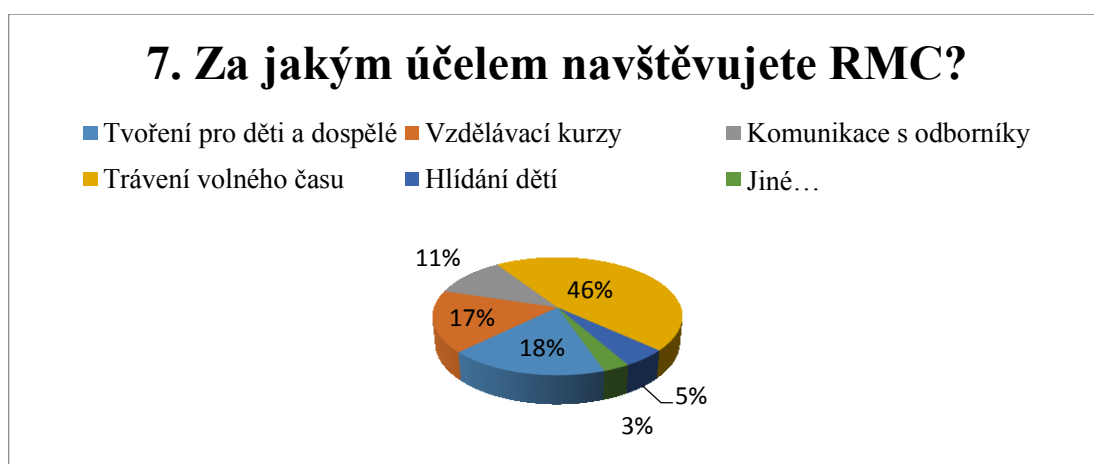
Otázka č. 6 byla směřována k návštěvnosti RMC. Převážná většina dotazovaných navštěvuje RMC pravidelně. 40 (tj. 42 %) respondentů uvedlo, že chodí do centra 1x a více měsíčně. Druhá půlka - 38 (tj. 43 %) navštěvuje centrum ještě častěji, a to 1x a více týdně. 11 (tj. 12 %) respondentů navštěvuje RMC pouze 1x za půl roku. A po 1 hlasu (tj. 1 %) získaly možnosti: Jsem tu dnes poprvé, 1x za rok a Jiné.

Položka 7. Za jakým účelem navštěvujete RMC?

Tabulka 7

Za jakým účelem navštěvujete RMC	Absolutní četnost
Tvoření pro děti a dospělé	26
Vzdělávací kurzy	25
Komunikace s odborníky	16
Trávení volného času	67
Hlídaní dětí	7
Jiné...	5
Celkem	146

Graf 7. Účel návštěvy.

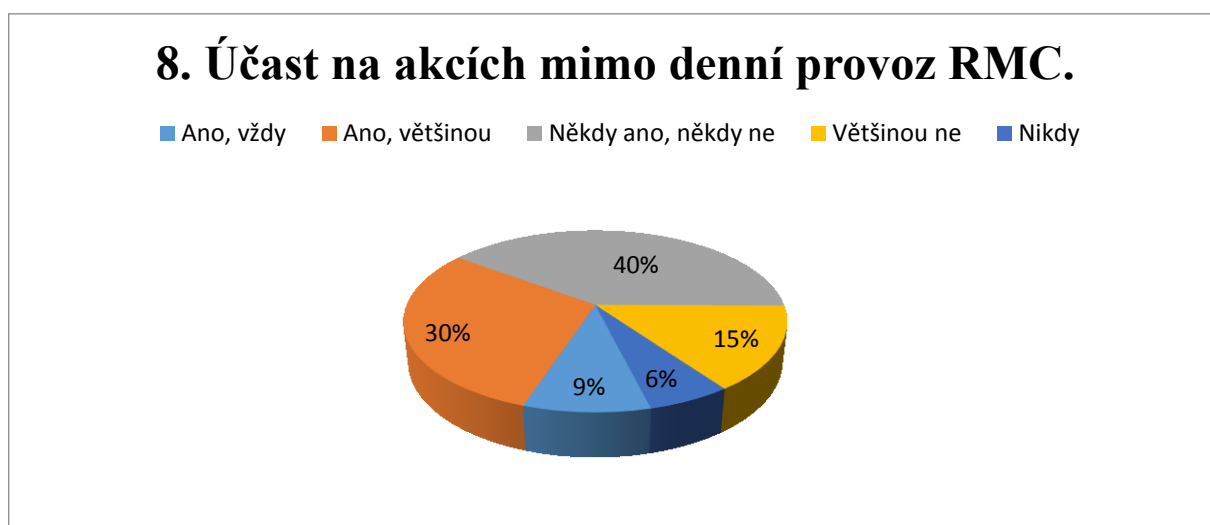
Graf č. 7 je zaměřen na otázku, za jakým účelem navštěvují klienti RMC. Této problematice se věnuje také grafy 9-13, které ještě více specifikují účel návštěvy. Skoro polovina - 67 (tj. 46 %) respondentů uvedla, že RMC navštěvují z důvodu trávení volného času. Další možností bylo tvoření pro děti a dospělé, dotazovaní si vybrali tento bod v zastoupení 26 (tj. 18 %). 25 (tj. 17 %) respondentů navštěvuje RMC z důvodu vzdělávacích kurzů. Za účelem komunikace s odborníky dochází do centra 16 (tj. 11 %) klientů. 7 (tj. 5 %) respondentů uvedlo, že navštěvuje centrum za účelem hlídání dětí. Dále posledních 5 (tj. 3 %) dotazovaných si zvolilo možnost Jiné.

Položka 8. Účastníte se akcí, které pořádá RMC mimo denní provoz? (Bazárek, Karneval...).

Tabulka 8

Účastníte se akcí, které pořádá RMC mimo denní provoz?	Absolutní četnost
Ano, vždy	8
Ano, většinou	28
Někdy ano, někdy ne	38
Většinou ne	14
Nikdy	6
Celkem	94

Graf 8. Účast na akcích mimo denní provoz RMC.

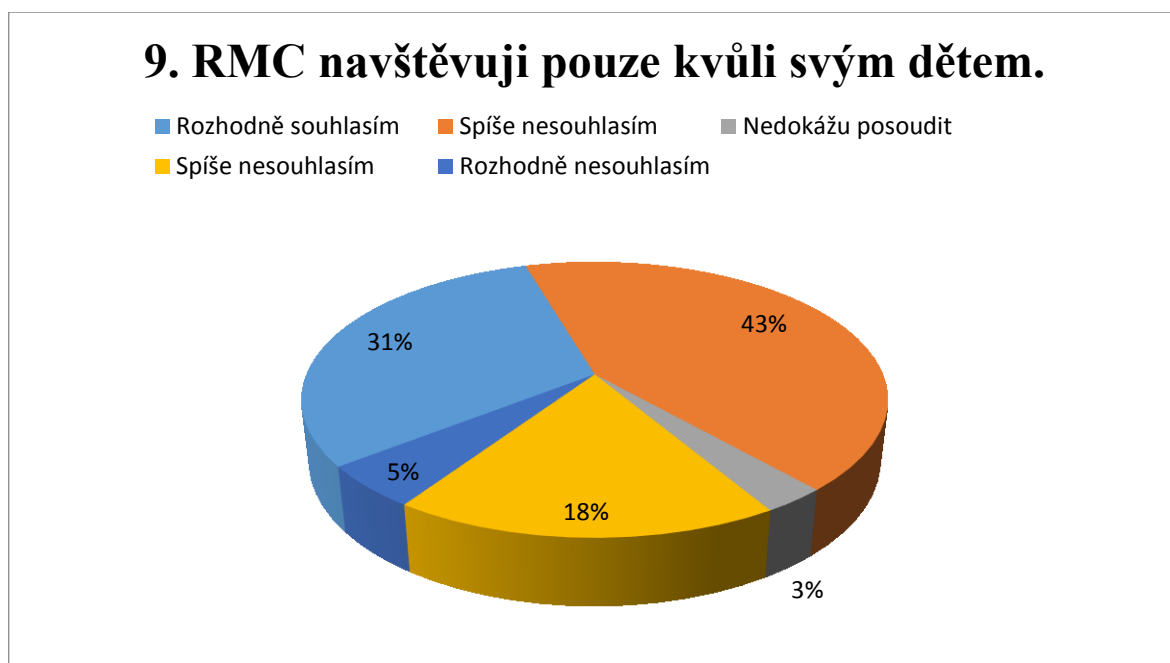
Graf č. 8 je spojen s návštěvností centra, jelikož akce mimo denní provoz, označovány jako mimořádné akce, patří k nabídce služeb RMC. Až 38 (tj. 40 %) respondentů zvolilo odpověď někdy ano, někdy ne. Ano, většinou dotazovaní zvolili v zastoupení 28 (tj. 30 %). Respondentů, kteří se vždy účastní mimořádných akcí, je 8 (tj. 9 %). Většinou ne, označilo 14 (tj. 15 %) dotazovaných. A pouze 6 (tj. 6 %) dotazovaných se nikdy neúčastní akcí mimo denní provoz centra.

Položka 9. Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte či nesouhlasíte s daným tvrzením:
RMC navštěvují pouze kvůli svým dětem.

Tabulka 9

RMC navštěvují pouze kvůli svým dětem.	Absolutní četnost
Rozhodně souhlasím	29
Spíše nesouhlasím	40
Nedokážu posoudit	3
Spíše souhlasím	17
Rozhodně nesouhlasím	5
Celkem	94

Graf 9. RMC navštěvují pouze kvůli svým dětem.

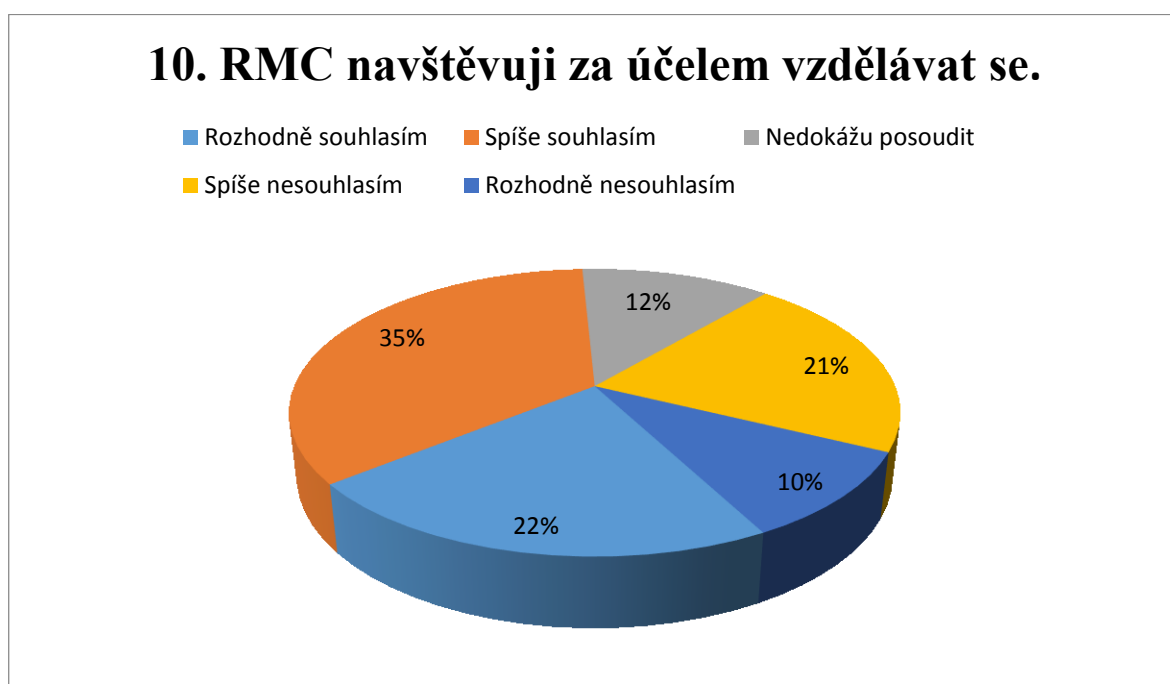
Problematicke důvodu návštěvy RMC se blíže věnují grafy, které jsou zaměřeny na tvrzení, se kterým buďto klienti souhlasí, nebo naopak nesouhlasí. Skoro polovina respondentů - 40 (tj. 43 %) spíše nesouhlasí s tím, že RMC navštěvují pouze kvůli svým dětem, což je pozitivní zjištění, jelikož RMC je předně určeno celé rodině a ne pouze dětem. 29 (tj. 31 %) dotazovaných zvolilo možnost, rozhodně souhlasím. Poněkud menší zastoupení - 17 (tj. 18 %) získalo tvrzení, spíše souhlasím. 5 (tj. 5 %) respondentů zcela nesouhlasí a 3 (tj. 3 %) nedokáží posoudit toto tvrzení.

Položka 10. Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte, či nesouhlasíte s daným tvrzením: RMC navštěvuji za účelem vzdělávat se (jazykové kurzy, předporodní kurzy, kurz péče o dítě, besedy na různá témata).

Tabulka 10

RMC navštěvuji za účelem vzdělávat se	Absolutní četnost
Rozhodně souhlasím	21
Spíše souhlasím	33
Nedokážu posoudit	11
Spíše nesouhlasím	20
Rozhodně nesouhlasím	9
Celkem	94

Graf 10. RMC navštěvuji za účelem vzdělávat se.

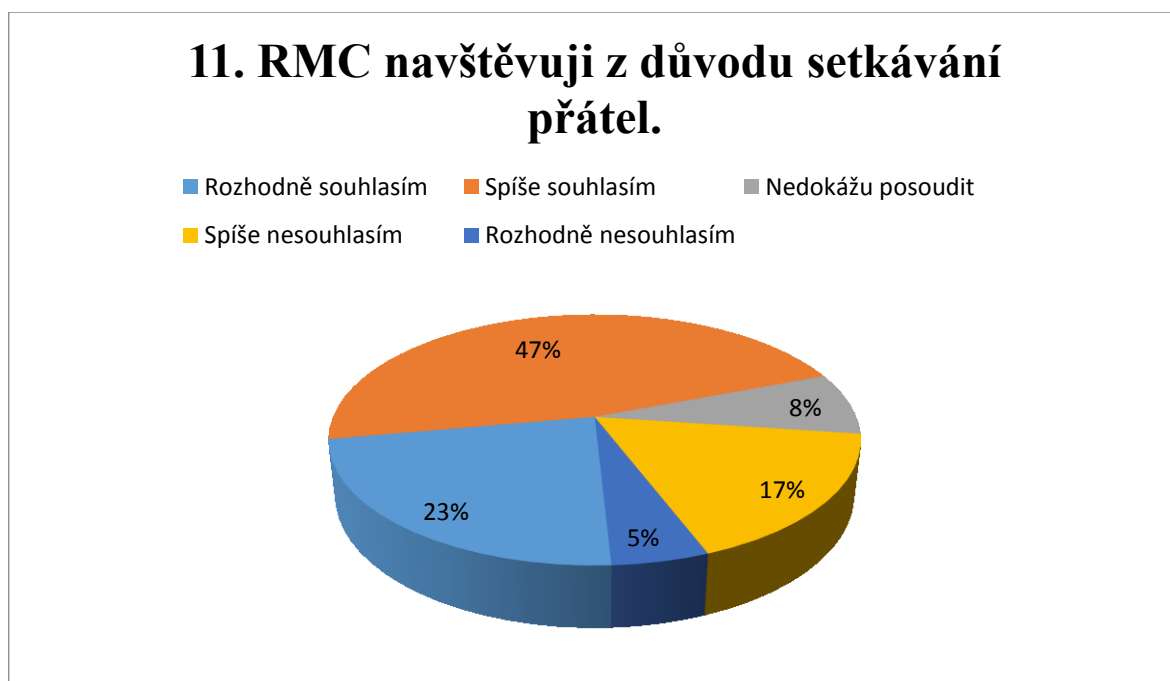
Z grafu je patrné, že polovina respondentů navštěvuje RMC za účelem vzdělávání se. 21 (tj. 22 %) s tímto tvrzením rozhodně souhlasí. 33 (tj. 35 %) dotazovaných zvolilo možnost, spíše souhlasím. Na druhou stranu 20 (tj. 21 %) respondentů se přiklání k možnosti, spíše nesouhlasím. A 9 (tj. 10 %) rozhodně nesouhlasí s tímto tvrzením. 11 (tj. 12 %) respondentů označilo, nedokážu posoudit.

Položka 11. Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte, či nesouhlasíte s daným tvrzením: RMC navštěvuji z důvodu setkávání přátel.

Tabulka 11

RMC navštěvuji z důvodu setkávání přátel	Absolutní četnost
Rozhodně souhlasím	22
Spíše souhlasím	44
Nedokážu posoudit	7
Spíše nesouhlasím	16
Rozhodně nesouhlasím	5
Celkem	94

Graf 11. RMC navštěvuji z důvodu setkávání přátel.

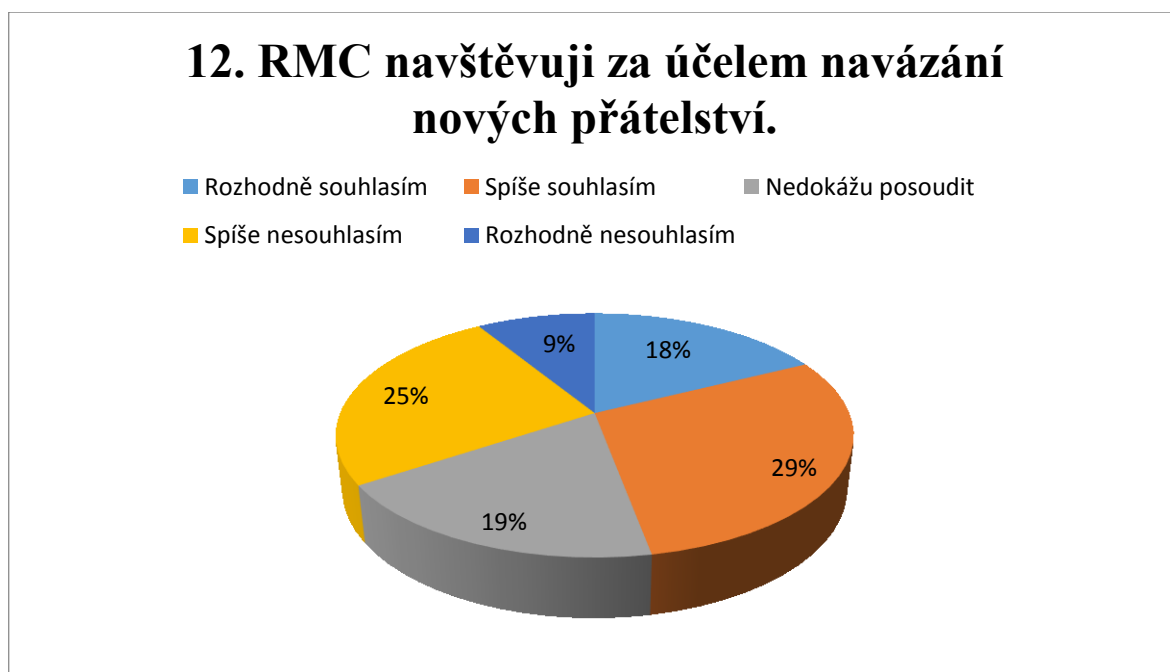
Z grafu 11 lze vyčíst, že převážná většina dotazovaných vnímá tvrzení pozitivně a navštěvuji RMC převážně z důvodu setkávání s přáteli. 22 (tj. 23 %) s tímto výrokiem rozhodně souhlasí. Skoro polovina 44 (tj. 47 %) spíše souhlasí. Naopak pouze 16 (tj. 17 %) spíše nenavštěvuji RMC z tohoto důvodu. A 5 (tj. 5 %) respondentů zvolilo možnost, rozhodně nesouhlasím. 7 (tj. 8 %) rodičů nedokáže tvrzení posoudit.

Položka 12. Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte či, nesouhlasíte s daným tvrzením: RMC navštěvuji za účelem navázání nových přátelství.

Tabulka 12

RMC navštěvuji za účelem navázání nových přátelství.	Absolutní četnost
Rozhodně souhlasím	17
Spíše souhlasím	28
Nedokážu posoudit	17
Spíše nesouhlasím	24
Rozhodně nesouhlasím	8
Celkem	94

Graf 12. RMC navštěvuji kvůli novým kontaktům.

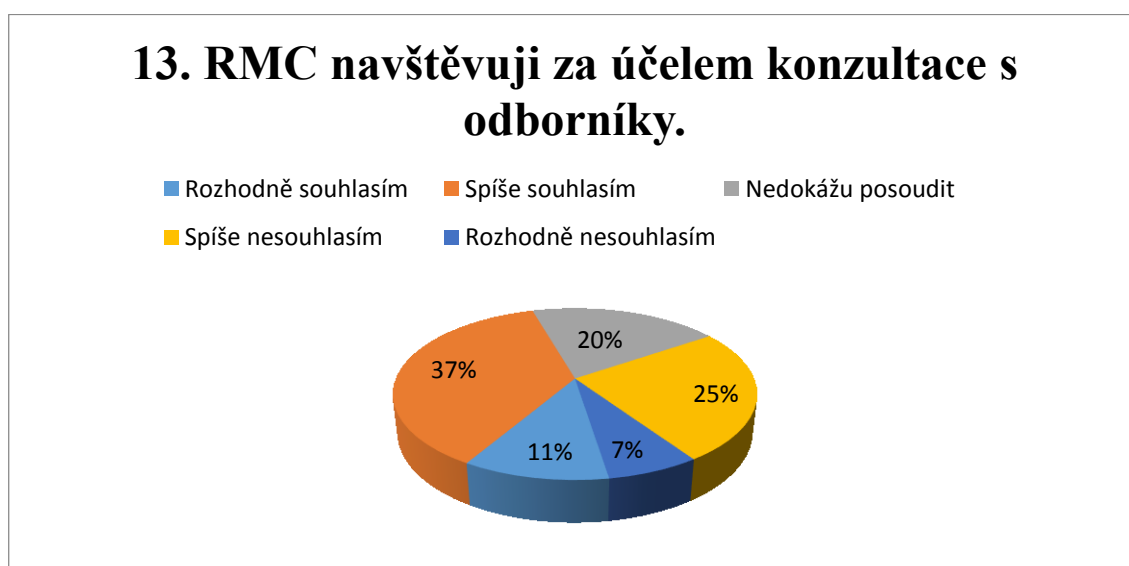
Z grafu 12 můžeme vyčíst, že polovina dotazovaných zaujímá k tvrzení spíše pozitivní pohled. Možnost, spíše souhlasím, zvolilo 28 (tj. 29 %) dotazovaných. 17 (tj. 18 %) navštěvuje RMC rozhodně za účelem navázání nových přátelství. 24 hlasů (tj. 25 %) získala možnost spíše nesouhlasím. A pouze 8 (tj. 9 %) rozhodně nesouhlasí s tímto tvrzením. Poněkud větší zastoupení neutrální možnosti než u předešlého grafu setkávání s přáteli bylo zaznamenáno 17 (tj. 19 %) klienty.

Položka 13. Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte, či nesouhlasíte s daným tvrzením: RMC navštěvuji za účelem konzultace s odborníky (psychologické, speciálně pedagogické, právní, logopedické konzultace, konzultace s porodní asistentkou).

Tabulka 13

RMC navštěvuji za účelem konzultace s odborníky	Absolutní četnost
Rozhodně souhlasím	10
Spíše souhlasím	35
Nedokážu posoudit	19
Spíše nesouhlasím	23
Rozhodně nesouhlasím	7
Celkem	94

Graf 13. RMC navštěvuji kvůli odborníkům.

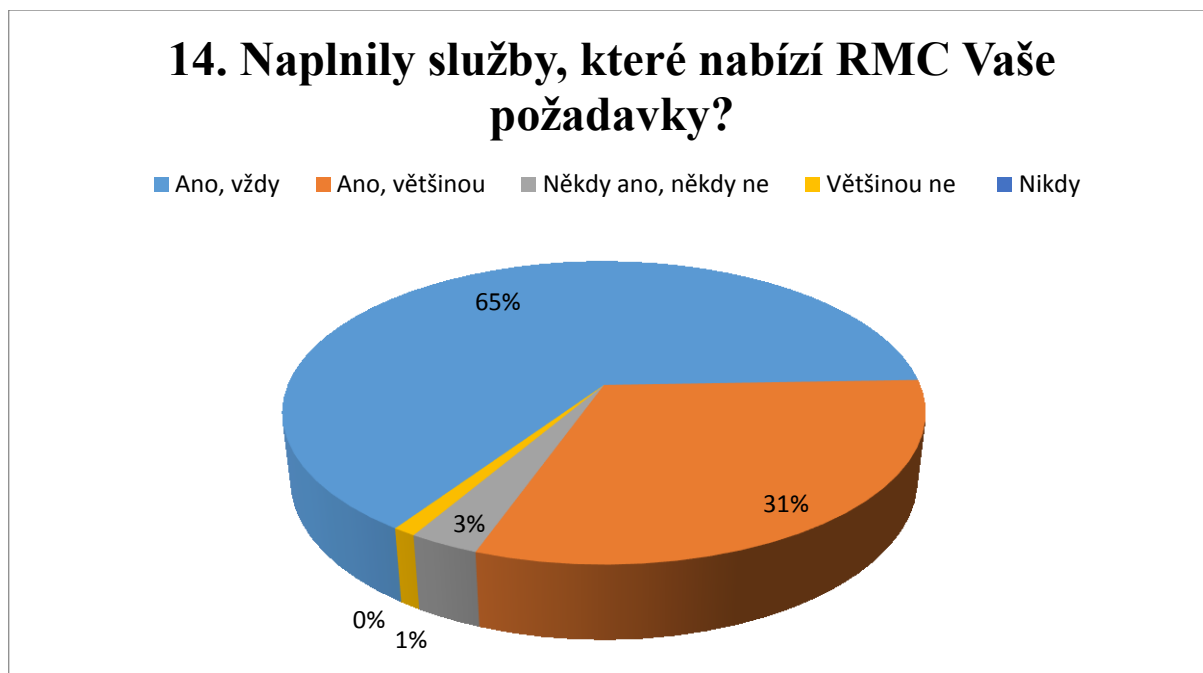
Z grafu č. 13 můžeme vyčíst, že odpovědi na výše zmíněné tvrzení jsou velmi různorodé. 35 (tj. 37 %) respondentů spíše souhlasí. Naopak 23 (tj. 25 %) spíše nenavštěvuje RMC za účelem konzultace s odborníky. Pouze 10 (tj. 11 %) s tímto tvrzením rozhodně souhlasí. A 7 (tj. 7 %) dotazovaných rozhodně nesouhlasí. A 19 (tj. 20 %) uživatelů nedokáže posoudit tvrzení.

Položka 14. Naplnily služby, které nabízí RMC Vaše požadavky?

Tabulka 14

Naplnily služby, které nabízí RMC Vaše požadavky?	Absolutní četnost
Ano, vždy	61
Ano, většinou	29
Někdy ano, někdy ne	3
Většinou ne	1
Nikdy	0
Celkem	94

Graf 14. Naplnění služeb.

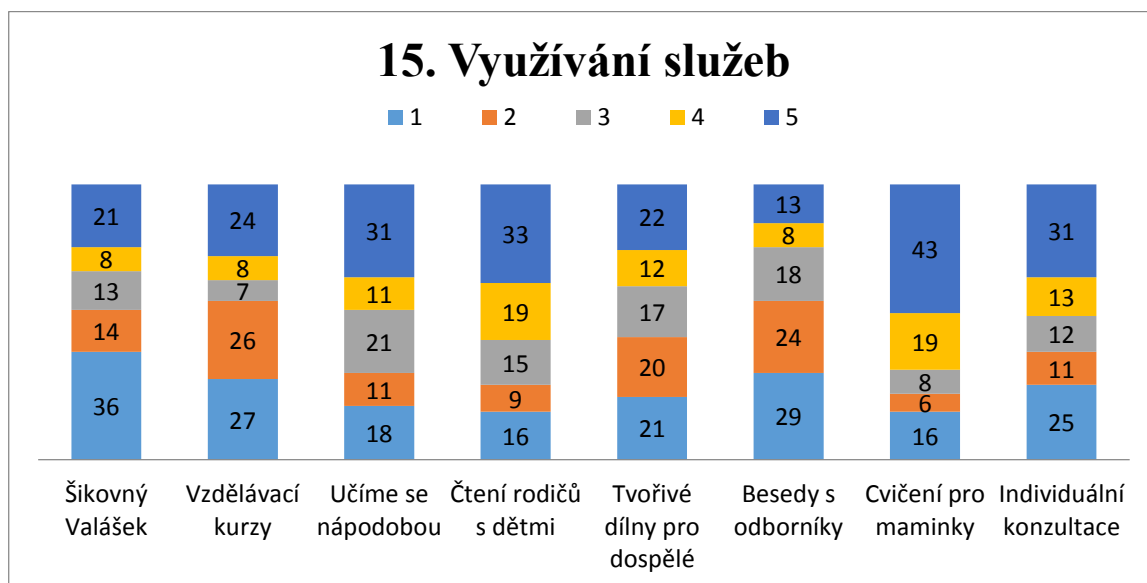
Graf 14. Je směřován k otázce, zda služby, které nabízí RMC, naplnily požadavky od respondentů. Převážná většina 61 (tj. 65 %) zvolila odpověď Ano vždy. Jak můžeme vyčíst z grafu 29 (tj. 31 %), většinou zaznačili odpověď Ano. Pouze 3 (tj. 3 %) jsou s nabídkou služeb spokojeni jen někdy a někdy ne. Jednomu (tj. 1 %) respondentovi RMC většinou nespĺnilo požadavky. Možnost většinou ne neoznačil nikdo.

Položka 15. Známkami jako ve škole ohodnoťte vybrané aktivity RMC podle Vaší návštěvnosti (1- nejvíce využívám, 5- nejméně využívám).

Tabulka 15

	1	2	3	4	5
Šikovný Valášek	36	14	13	8	21
Vzdělávací kurzy	27	26	7	8	24
Učíme se nápodobou	18	11	21	11	31
Čtení rodičů s dětmi	16	9	15	19	33
Tvořivé dílny pro dospělé	21	20	17	12	22
Besedy s odborníky	29	24	18	8	13
Cvičení pro maminky	16	6	8	19	43
Individuální konzultace	25	11	12	13	31

Graf 15 Nejvíce využívané služby

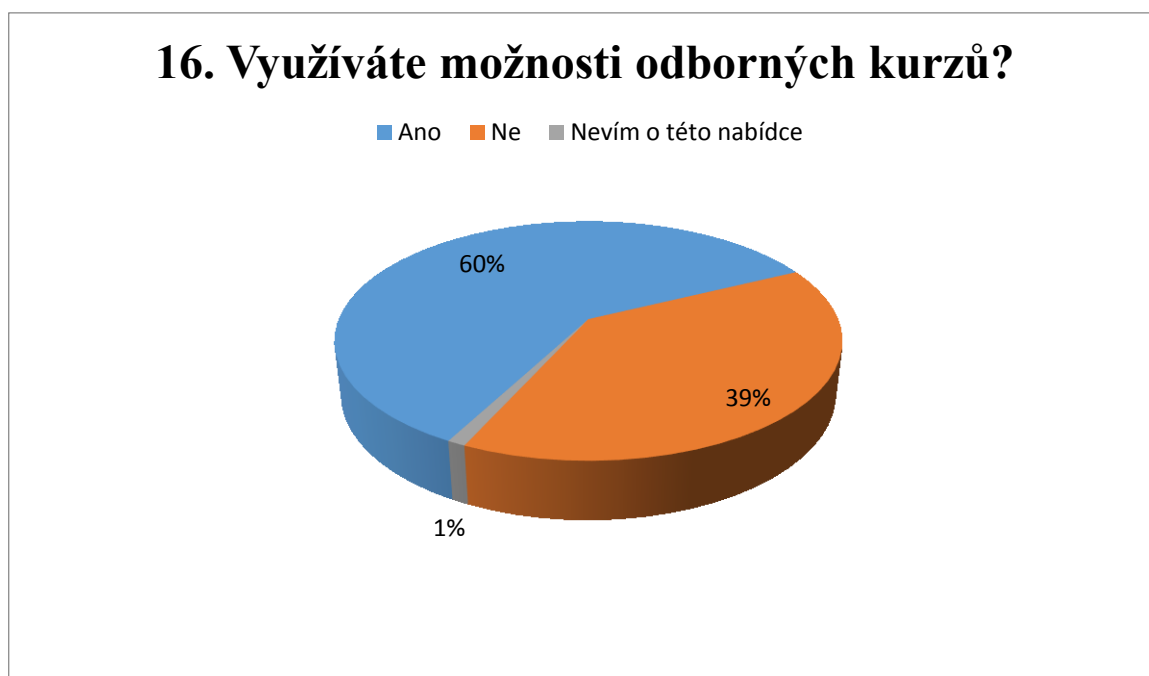
Položka číslo 15 byla zaměřena na využívání služeb s cílem zjistit, jaká služba je nejvíce využívaná. Z grafu vyplývá, že služba, která získala největší zastoupení hlasů, tj. 36, je Šikovný Valášek. Další hojně využívanou službou jsou besedy s odborníky, tj. 29. Následují vzdělávací kurzy a individuální konzultace. Tvořivé dílny pro dospělé získaly 21 hlasů. A 18 hlasů získalo Učíme se nápodobou, což je předně využíváno dětmi. Naopak nejméně využívanou službou je čtení rodičů s dětmi (tj. 16), což je paradox, jelikož je to součástí služby Šikovný Valášek. Stejný počet hlasů získalo také cvičení pro maminky, což se potvrdilo jako služba, která je nejméně využívána, jelikož získala 43 hlasů. Nesmíme opomenout, že z 94 respondentů se nevyjádřili k této problematice pouze 2, a to z toho důvodu, že tyto služby nevyužívají vůbec, nebo je ještě neměli možnost využít.

Položka 16. Využíváte možnosti odborných kurzů?

Tabulka 16

Využíváte možnosti odborných kurzů?	Absolutní četnost
Ano	56
Ne	37
Nevím o této nabídce	1
Celkem	94

Graf 16. Využívání odborných kurzů.

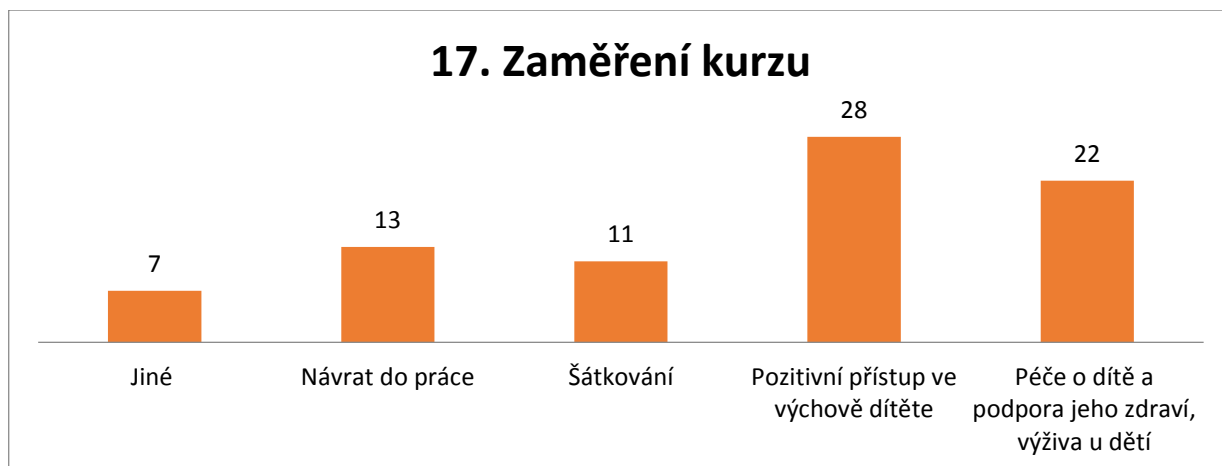
Položka v dotazníku č. 16 měla za úkol zjistit, zda klienti RMC využívají nabídku odborných kurzů. Více než polovina, která činí 56 (tj. 60 %) mají zkušenost s odbornými kurzy. 37 (tj. 39 %) dotazovaných nevyužívají možnost odborných kurzů a pouze 1 (tj. 1 %) klient není dostatečně informován o této nabídce.

Položka 17. Jestli jste zvolil/a Ano, čeho se kurz týkal?

Tabulka 17

Jestli jste zvolil/a Ano, čeho se kurz týkal?	Absolutní četnost
Péče o dítě a podpora jeho zdraví, výživa u dětí	22
Pozitivní přístup ve výchově dítěte	28
Šátkování	11
Návrat do práce	12
Jiné...	7
Celkem	80

Graf 17. Konkrétní zaměření kurzu.

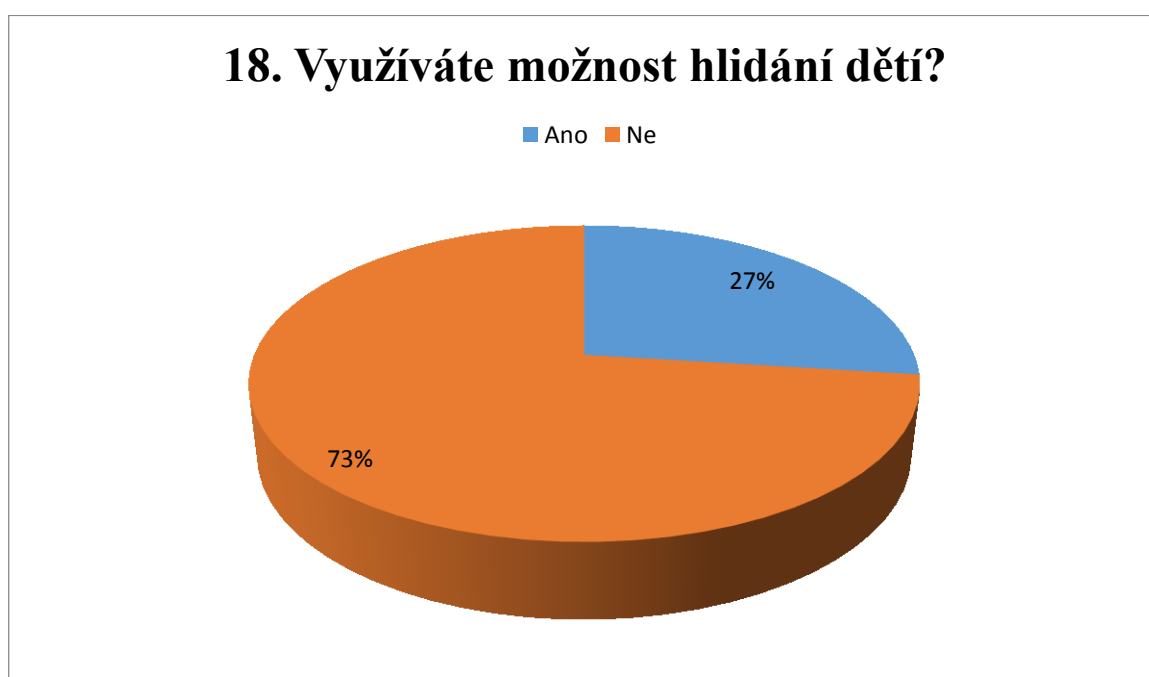
Jestliže respondenti zvolili možnost ano u předchozí otázky, mohli zvolit konkrétní zaměření kurzu. Z důvodu velké návštěvnosti a velké obliby jsme vybrali právě tyto konkrétní kurzy, které můžeme pozorovat v grafu č. 17. Největší zastoupení hlasů, kterých je 28, což činí 35 %, dosáhl kurz s názvem pozitivní přístup ve výchově dítěte. Dalším odborným kurzem je péče o dítě a podpora jeho zdraví a výživa u dětí, tato možnost získala 22 reakcí, tudíž 27 %. Jelikož nejvíce RMC využívají matky na mateřské dovolené, byl pro ně vytvořen kurz návratu do práce, který dostal 13 hlasů (15 %). Kurz šátkování obdržel pouze 12 hlasů, což činí pouze 14 %. Možnost Jiné obdržela 7 hlasů (tj. 9 %).

Položka 18. Využíváte možnost hlídání dětí?

Tabulka 18

Využíváte možnost hlídání dětí?	Absolutní četnost
Ano	25
Ne	69
Celkem	94

Graf 18. Hlídání dětí.

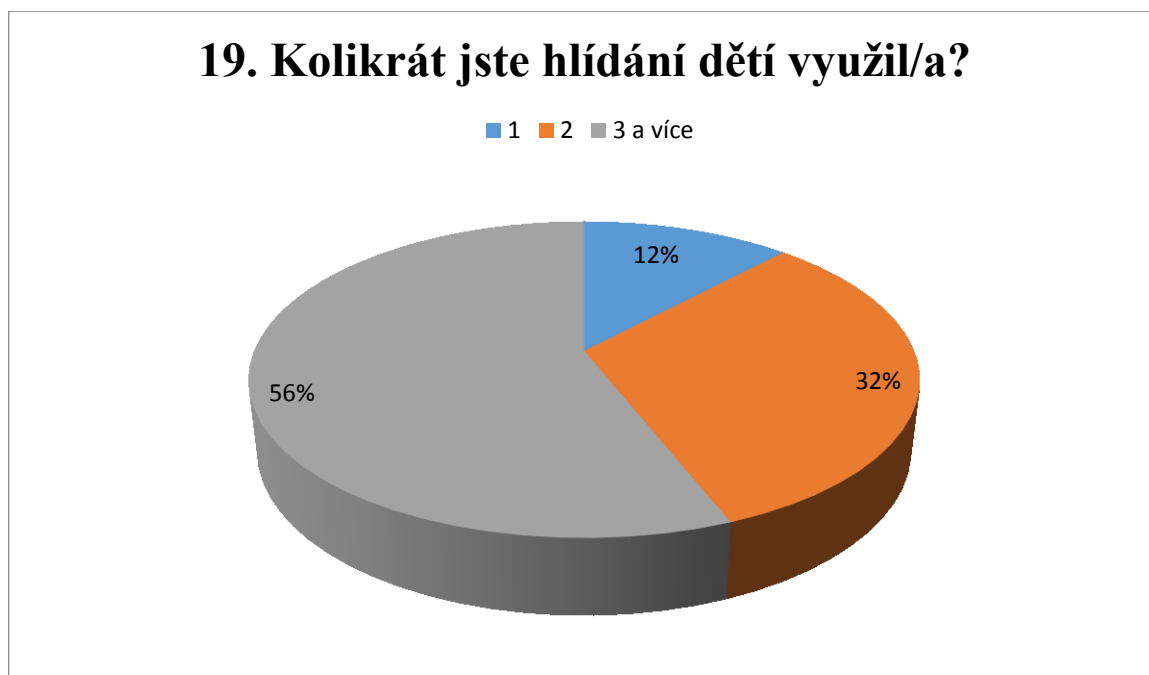
Otázka č. 18 byla směřována k možnosti hlídání dětí. Tato služba by měla fungovat jako doprovodná služba, kdy se jedná pouze o krátkodobé hlídání, a to v případě, když matka využívá možnosti odborného kurzu, besedy, přednášky, tvoření pro dospělé nebo nestandardních služeb. Proto lze z grafu vyčíst, že většina míry zastoupení respondentů tuto službu nevyužívá 69 (tj. 73 %). Zbýlých 25 (tj. 27 %) respondentů službu využívá.

Položka 19. Jestli jste zvolil/a Ano, zvolte, kolikrát jste tuto službu již využil/a?

Tabulka 19

Jestli jste zvolil/a Ano, zvolte, kolikrát jste tuto službu již využil/a?	Absolutní četnost
1	3
2	8
3 a více	14
Celkem	25

Graf 19. Četnost využití služby hlídání dětí.

Graf č. 19 je úzce spjat s předchozím grafem. Z 69 respondentů, kteří zvolili možnost ano, tuto službu využilo více jak 3x 14 (tj. 56 %) respondentů. 8 respondentů (tj. 32 %) využilo doprovodnou službu dvakrát. A pouze 3 (tj. 12 %) označili, že službu využili jedenkrát.

Položka 20. Myslíte si, že nabídka služeb je dostatečně obsáhlá?

Tabulka 20

Myslíte si, že nabídka služeb je dostatečně obsáhlá?	Absolutní četnost
Ano	94
Ne	0
Celkem	94

Graf 20. Obsah nabídky služeb.

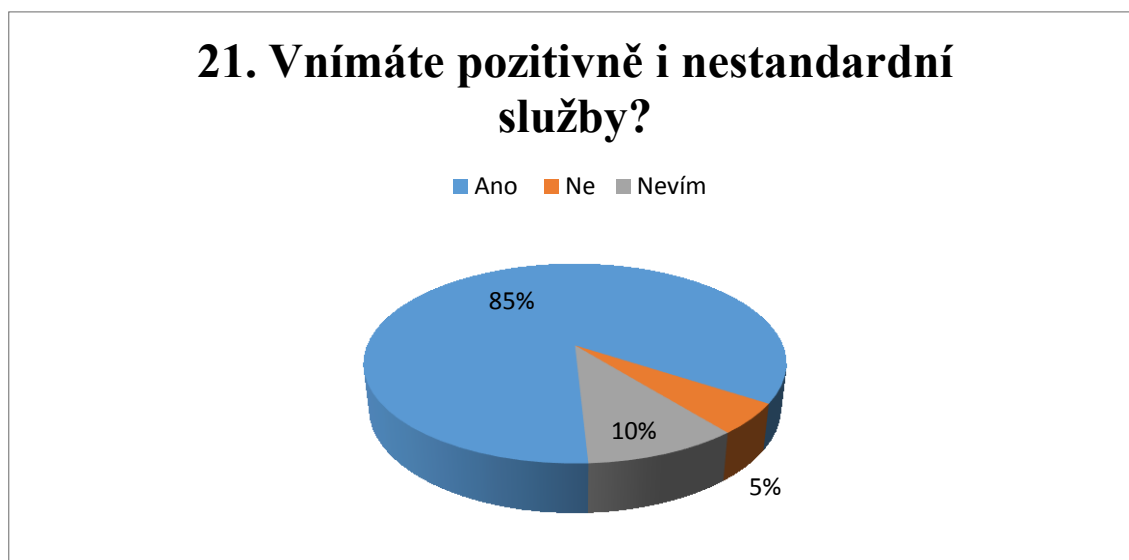
U otázky č. 20 veškerých 94 (tj. 100 %) respondentů označilo, že považují nabídku služeb dostatečně obsáhlou.

Položka 21.: *Vnímáte pozitivně i nestandardní služby? (Kosmetika, masáže...).*

Tabulka 21

Vnímáte pozitivně i nestandardní služby?	Absolutní četnost
Ano	80
Ne	5
Nevím	9
Celkem	94

Graf 21. Nestandardní služby.

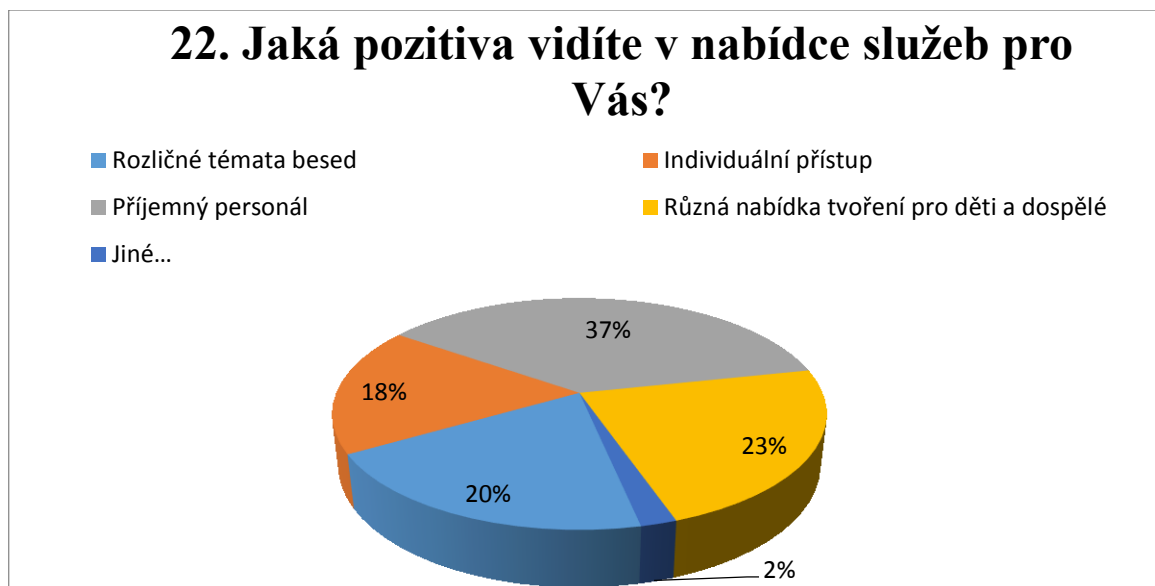
Z grafu 21 můžeme vyčíst, že 80 (tj. 85 %) respondentů vnímá nestandardní služby pozitivně. Naopak pouze 5 (tj. 5 %) dotazovaných vnímá nabídku tohoto typu negativně. Zbýlých 9 (tj. 10 %) respondentů nevnímá služby ani negativně, ani pozitivně. Chtěli bychom podotknout, že se jedná především o muže, kteří zvolili tuto odpověď. Pod pojmem nestandardní služby se rozumí nabídka, kterou si MC může, ale i nemusí přidat do svého programu. Zdůrazňujeme, že záleží pouze na klientech, kteří do konkrétního centra docházejí. Konkrétně RMC nabízí široké spektrum těchto služeb, jedná se především o kosmetiku, masáže, ale také sem řadíme pohybové aktivity např. jemná jóga, dynamická jóga či relaxační jóga.

Položka 22.: Zvolte, jaká pozitiva vidíte v nabídce služeb pro Vás?

Tabulka 22

Zvolte, jaká pozitiva vidíte v nabídce služeb pro Vás?	Absolutní četnost
Rozličné témata besed	39
Individuální přístup	34
Příjemný personál	70
Různá nabídka tvoření pro děti a dospělé	44
Jiné...	4
Celkem	191

Graf 22. Pozitiva v nabídce.

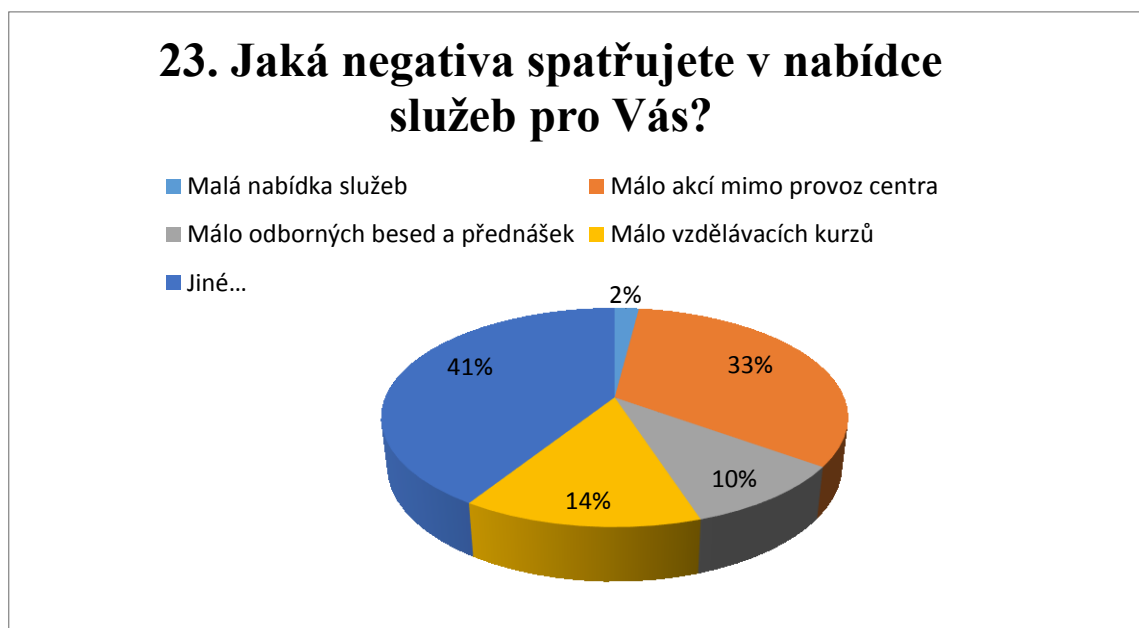
V grafu 22 můžeme vidět, že u vnímání pozitiv jsou klienti centra velmi různorodí. Nejvíce hlasů - 70 (tj. 37 %) získal příjemný personál. Dalším stanoviskem, které získalo 44 hlasů (tj. 23 %), je různá nabídka tvoření pro děti a dospělé. Pod tímto tvořením si můžeme představit konkrétní aktivity typu malování na kostičky, záložka z filcu, dřevěná skládačka z vlnitého papíru aj. Dalším pozitivem jsou rozličná témata besed, 39 (tj. 20 %), které v programu RMC zastávají velmi důležitou roli. Individuální přístup - 34 (tj. 18 %), pod tímto pojmem respondenti chápali jednání a případné řešení problému vždy individuálně pouze s klientem. Zbylé 4 odpovědi (tj. 2 %) zaujímají stanovisko jiné.

Položka 23.: Zvolte, jaká negativa spatřujete v nabídce služeb pro Vás?

Tabulka 23

Zvolte, jaká negativa spatřujete v nabídce služeb pro Vás?	Absolutní četnost
Malá nabídka služeb	2
Málo akcí mimo provoz centra	31
Málo odborných besed a přednášek	9
Málo vzdělávacích kurzů	13
Jiné	39
Celkem	94

Graf 23. Negativa v nabídce.

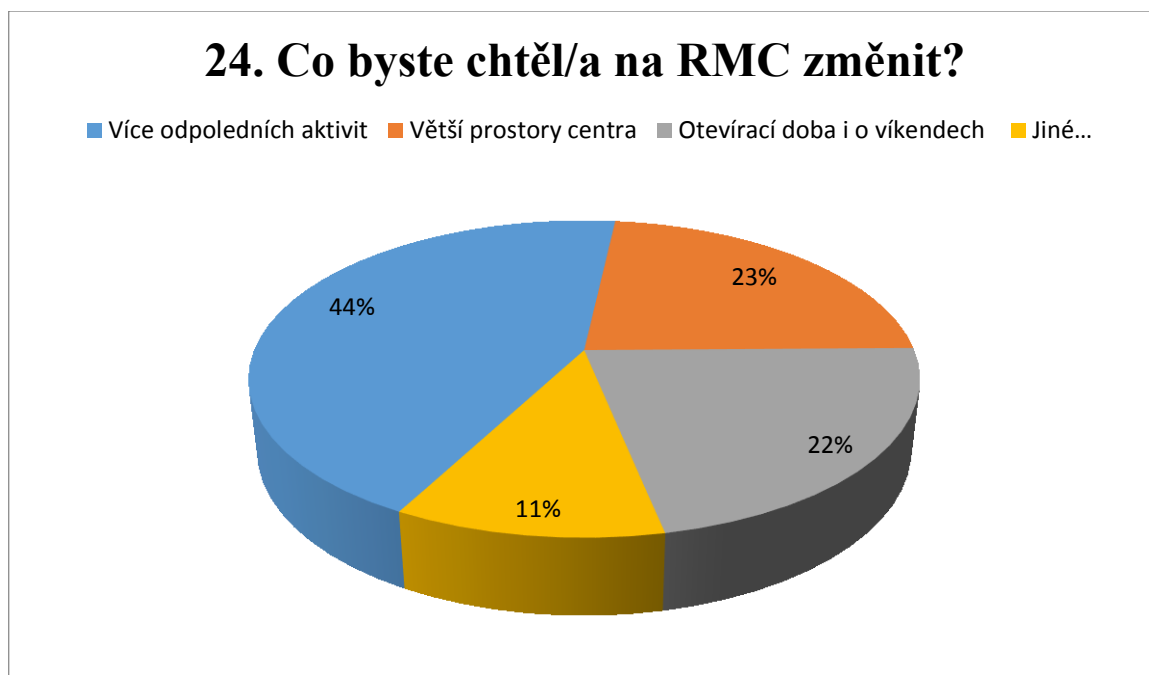
Z grafu 23 můžeme vyčíst, že nejvíce respondentů - 39 (tj. 41 %) zvolilo položku Jiné... Z tohoto tvrzení usuzujeme, že mají jiné negativní zkušenosti v nabídce služeb, které nechtějí zveřejnit, nebo žádné negativní zkušenosti zatím nemají. Dále vidíme, že 31 (tj. 33 %) zvolilo položku málo akcí mimo provoz centra, což se vztahuje k problematice typu mimořádných akcí, na které MC nedostávají dotace. Blíže se této problematice budeme věnovat v interpretaci dat a následné závěrečné diskusi. Jen 13 (tj. 14 %) si zvolilo málo vzdělávacích kurzů, tato služba se úzce prolíná s dalším negativem, což je málo odborných besed a přednášek 9 (tj. 10 %). Zbylých 2 (tj. 2 %) jsou zastoupeny pouze dvěma hlasy, kdy respondenti si zvolili malou nabídku služeb.

Položka 24. Co byste chtěl/a na RMC změnit?

Tabulka 24

Co byste chtěl/a na RMC změnit?	Absolutní četnost
Více odpoledních aktivit	46
Větší prostory centra	24
Otevírací doba i o víkendech	23
Jiný pracovní personál	0
Jiné...	12
Celkem	105

Graf 24. Co by si klienti přáli změnit na RMC.

Z grafu č. 24 lze vyčíst, že až 46 (tj. 44 %) respondentů si zvolilo možnost více odpoledních aktivit. Poněkud menší zastoupení hlasů 24 (tj. 23 %) získaly větší prostory centra. 23 (tj. 22 %) respondentů by si přálo změnit otevírací dobu, konkrétně o víkendech. A zbylých 12 (tj. 11 %) zvolilo možnost Jiné. V nabídce výběru možností byl bod, který byl věnován výměně pracovního personálu, reakce od respondentů byla nulová.

6 INTERPRETACE DAT

V následující kapitole se budeme věnovat interpretaci získaných dat. Z předkládaného výzkumu vyplývá, že největší zastoupení klientů v RMC je ženského pohlaví. Převážná většina respondentů se nachází ve věkovém rozmezí 36-45 let. Počet dětí dotazovaných se pohybuje v největší míře kolem 1 či 2 potomků. Z uvedených dat lze vyčíst, že respondenti se o RMC dozvěděli převážně díky přátelským kontaktům. Tímto jsme si vymezili identifikační položky, které tvořily úvodní část dotazníku.

Nyní přejdeme k interpretaci dat hlavních položek. Výzkum si kladl za cíl zjistit, jaké jsou zkušenosti s využíváním služeb rodičů/uživatelů Rodinného a mateřského centra Vsetín a v jaké míře, s jakou frekvencí a z jakých důvodů využívají služeb tohoto zařízení. Z uvedených dat vyplývá, že většina klientů navštěvuje centrum pravidelně, a to několikrát za týden, další převážná část také navštěvuje RMC pravidelně, a to vícekrát měsíčně. Domníváme se, že dotazovaní navštěvují RMC velmi často, tudíž se i vyznají v programové nabídce a službách. Skoro polovina dotazovaných navštěvuje RMC za účelem trávení volného času, z tohoto výsledku usuzujeme, že MC opravdu poskytuje příjemné a rodinné prostředí a že jedinci, kteří navštěvují centrum, vyhledávají právě efektivní způsoby, jak trávit svůj volný čas. Při hlubší analýze důvodu návštěvy RMC můžeme konstatovat, že se klienti v centru setkávají s přáteli, což můžeme označit jako prevenci proti syndromu čtyř stěn, kdy se rodiče mohou potýkat se sociální izolací. Co se týče zkušenosti s nabídkou služeb respondentů, tak více než polovině byly vždy splněny požadavky, které vyžadovaly od centra. Také celých 94 dotazovaných tvrdí, že je nabídka služeb RMC dostatečně obsáhlá. Díky tomuto tvrzení se domníváme, že klienti jsou s nabídkou služeb velmi spokojeni.

Nyní přejdeme k interpretaci dat, které měly za úkol zjistit, jaká služba z programu RMC je nejvíce využívána. Uživatelé nejvíce hlasovali pro Šikovný Valášek, tato služba je především zaměřena na rozvoj psychomotorických funkcí dítěte, které je celou dobu v kontaktu s rodičem, tudíž tato služba také podporuje rodičovské kompetence. Dále velmi vyhledávanou a využívanou službou jsou besedy s odborníky a vzdělávací kurzy. Na odborné vzdělávací kurzy byly sestaveny další položky v dotazníku, které zjišťovaly problematiku využívání služeb do hloubky. Zaměřili jsme se na kurzy proto, že se jedná o jednu z nejstálejších nabídek v programu, která se těší velké návštěvnosti, kdy více než polovina tuto nabídku využívá. Při analýze konkrétního zaměření kurzu jsme zjistili, že nejvíce využívané jsou odborné kurzy s názvem Pozitivní přístup ve výchově dítěte a Péče o dítě

a podpora jeho zdraví, výživa u dětí, které se už konaly v rámci roku několikrát. Další službou, která byla zkoumána v rámci využití služeb, byla položka v dotazníku zaměřena na možnost hlídání dětí. 73 % z dotazovaných zvolilo, že tuto službu nevyužívají. Je to velmi pozitivní zjištění, jelikož hlídání dětí má fungovat pouze na bázi doprovodné služby, jak jsme zmiňovali v teoretických východiscích v první části bakalářské práce.

Dalším zkoumaným cílem výzkumu bylo prozkoumat pozitiva v nabídce služeb. Zjišťovaným faktem bylo zjistit, zda klienti RMC vnímají pozitivně i nestandardní služby, kdy se jedná o kosmetiku, masáže, popřípadě pohybové aktivity. Více jak tři čtvrtiny respondentů vnímá tyto služby pozitivně. Největší pozitivům, které uživatelé spatřují v nabídce, je příjemný personál, různá nabídka tvoření pro děti a dospělé, rozličná témata besed aj. K položce, která byla zaměřena na negativa v nabídce služeb, se klienti nechtěli vyjadřovat, nebo je zde také možnost, že žádná negativa v nabídce nespátřují. Klienti volili také málo akcí mimo provoz centra, málo vzdělávacích kurzů, málo odborných besed a přednášek. Této problematice a možnostem, co by se dalo učinit lépe, se budeme následně věnovat v závěrečné diskusi, ve které se taky mimo jiné budeme zabývat možnostem změny RMC. Respondenti zde volili možnosti, jako je např.: více odpoledních aktivit, větší prostory centra, otevírací doba i o víkendech.

Domníváme se, že výzkumné šetření splnilo své stanovené cíle. Z výzkumu je patrné, že rodiče, kteří tvořili výzkumný vzorek, jsou spokojeni s nabídkou služeb, navštěvují centrum pravidelně a využívají služby, vzdělávací aktivity, přičemž nejvíce využívanou je Šikovný Valášek.

7 ZÁVĚREČNÁ DISKUSE

V závěrečné diskusi se budeme věnovat problematice negativ a změn týkajících se RMC. Nejprve se zaměříme na negativa v nabídce služeb očima klientů. Následující informace máme z rozhovoru s vedoucí centra.

Nejvíce volenou možností hned po Jiné je tvrzení málo akcí mimo provoz centra, jako je Bazárek nebo karneval. Více akcí podobného typu nejsou především z finančních důvodů, a to proto, jak už jsme zmiňovali v teoretické části, že MPSV nepodporuje mimořádné akce. Město sice přispívá finančními prostředky na pokrytí energií za provoz, avšak nepřispívá žádnou částkou na cílené akce. Ze sociálního fondu ze Zlínského kraje se může žádat o finanční prostředky pouze jednou za rok. Z důvodu, že jsou podobné akce velmi náročné zejména na finanční prostředky, jsou tyto akce postaveny na úsilí zaměstnanců a dobrovolníků. Z jakého důvodu jsou právě tyto akce náročné a vyčerpávající? Návštěvnost události, jako je výše zmíněný bazárek, nebo karneval se pohybuje kolem 600 účastníků.

Z vlastních zkušeností víme, že pořádání takové akce vyžaduje velkou odvahu a pevné nervy. Proto je zde rodinám nabídnuta jistá kompenzace v podobě účasti na jiných partnerských akcích, jako je např.: Ovčácký den, Den bez aut, Starý dobrý western, Unfolk festival a tvořivé a hravé koutky.

Dalším často zvoleným negativem bylo málo odborných besed a přednášek a vzdělávacích kurzů. Klienti si neuvědomují, že je velmi těžké sehnat samotné odborníky a taky zaplatit. Takže opět je tu problém finančních prostředků.

Nyní bychom se chtěli zaměřit na možnosti změn RMC. Klienti zde volili možnost více odpoledních aktivit a otevírací dobu i o víkendech. Odpolední provoz je jenom v pondělí a je to důvodu, že i to pondělní je málo navštěvované. Také velmi záleží na počasí, jakmile je venku hezky, klesne návštěvnost RMC. Také tu vyvstává otázka finančního zajištění personálu na odpolední směny. Co se týče otevírací doby i o víkendech, RMC je domluveno se zábavním parkem Jungle, který nabízí rodičům a dětem pohybového a kreativního vyžití. Park má pro změnu otevřeno o víkendech. Poslední bodem změn byly větší prostory centra, když je návštěvnost vysoká, je to problém, avšak někdy se v prostoru centra nachází jen 5 klientů, proto usuzujeme, že prostory jsou dostačující. Problém s prostorem byl také v menší míře vyřešen tím, že se rekonstruovaly dveře, které se probouraly na základě dotazníku, kde se centrum klientů tázalo, zda by si přáli lepší přístup do tělocvičny.

Z těchto skutečností vyplývá, že pracovníci centra se opravdu zajímají o své klienty a chtějí vyhovět jejich požadavkům.

DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Problematika mateřských a rodinných center je velmi opomíjená, jelikož neexistují žádné odborné publikace, které se zaměřují na tuto problematiku. Období mateřské a rodičovské dovolené je věnování mnoho odborných publikací a legislativních norem, avšak zaměření na sociální izolaci matek nalezneme pouze v internetových diskusích, které využívají předně matky mezi sebou. Proto směřuji své doporučení širší praxi samotným autorům, které se zabývají rodinami, mateřstvím, těhotenstvím, ale i volným časem, aby neopomíjeli důležitost období během rodičovské dovolené. Důležité také je, aby se nějakým způsobem aktualizovala kniha o mateřských centrech, jelikož ta poskytuje sice cenné, ale co se týče finanční stránky, zastaralé informace.

Konkrétní doporučení je směřováno k Rodinnému a mateřskému centru Vsetín, z. s., a to s ohledem na výsledky z výzkumného šetření, které bylo realizováno prostřednictvím dotazníku. Jak už jsme zmiňovali výše, tak nejvyužívanější služba je Šikovný Valášek, proto doporučuji centru, aby se více zaměřilo na tuto službu a snažili se jí více rozvíjet. Co se kurzů týče, je dobré sdělit rodičům, že ne vždy se podaří realizovat kurz, besedu, či přednášku, a to z důvodu finančních nebo absence jednotlivých odborníků. Avšak když se kurzy budou realizovat a podaří se najít přednášející i finanční prostředky, je vhodné směřovat téma kurzu na dítě. A to především z toho důvodu, že nejvíce navštěvovanými kurzy jsou ty s tematickým zaměřením na péči o dítě. Také doporučuji zvyšovat povědomí klientů o tom, že centrum je součástí mnoha pořádaných akcí, jako je např.: Ověčáký den, Den bez aut a mnoho dalších. Vycházíme z konkrétních výsledků, kdy klienti spatřují negativum v tom, že je pořádáno málo akcí mimo provoz centra. Z výzkumného šetření vyplývá, že centrum je vedeno velmi dobře, jelikož jsou klienti spokojeni jak s obsáhlostí, tak i s nabídkou služeb.

Další doporučení bychom chtěli nasměřovat k rodičům/uživatelům centra, jelikož si mnohdy neuvědomují, že se bohužel nedá vyhovět všem. A měli by se možná i oni zaměřit na to, aby centrum dostávalo více finančních prostředků, aby mohla být otevírací doba i odpoledne, kde by bylo určitě větší zastoupení otců. Klienti by se mohli obrátit na město, aby uvolnilo více financí na provoz RMC, jelikož dotace z MPSV jsou směřovány především na konkrétní služby. Věříme, že by iniciativa klientů mohla pomoci v růstu RMC, a to z toho důvodu, že centrum je předně určeno právě lidem, kteří ho navštěvují.

ZÁVĚR

Založení rodiny je v mnoha životech mužů a žen důležitým mezníkem v jejich existenci. Nově narozené dítě přináší do života rodičů radost, ale zároveň také mnoho starostí, které patří ke každodenní péči o malé dítě. Neexistuje žádný návod, jak správně vést výchovu potomka, jelikož každé dítě je jiné a vyžaduje jinou péči. Mohou však nastat situace, kdy otec rodiny může být pracovním vyčerpán a matka tak setrvává sama s dítětem doma. V současné době se může jednat i o otce. Omezení sociálních kontaktů může mít za následek, že se matka/otec může cítit osamělá/ý a v nejhrošším případě mohou přijít deprese. Proto existují mateřská centra zaměřena na celou rodinu, která se snaží provádět prevenci proti negativním společenským jevům a posilují rodinu jako celek.

Cílem bakalářské práce bylo zaměření se na služby Rodinného a mateřského centra Vsetín, abychom zjistili, jaké služby rodiče využívají a jaké zkušenosti s nabídkou služeb mají. Celá nabídka služeb z centra je zaměřena na efektivní trávení volného času, které působí preventivně proti, jak už bylo zmíněno výše, nežádoucím společenským jevům.

Teoretická část práce byla rozdělena do 3 stěžejních kapitol. První kapitola byla věnována volnému času, a to z důvodu, že využívání služeb probíhá právě ve volném čase uživatelů. Další kapitola byla zaměřena primárně na mateřská centra obecně. Teoretickou část uzavírá třetí kapitola, které se věnuje Rodinnému a mateřskému centru, které je také obsahem výzkumného šetření. Z výzkumu vyplývá, že nejvíce využívanou službou je Šikovný Valášek, klienti jsou ve velké míře s nabídkou a obsáhlostí centra velmi spokojeni. Dotazovaní docházejí do centra pravidelně a využívají také v hojné míře vzdělávací kurzy, besedy a přednášky. Centrum navštěvují především z důvodu trávení volného času, konkrétně setkávání s přáteli.

Z výzkumného šetření usuzujeme, že mateřská a rodinná centra jsou tím nejlepším místem pro trávení volného času, a to zejména v období, když se jeden rodič nachází na rodičovské dovolené. Centra nabízejí různou nabídku služeb, kde spadají kurzy, besedy, přednášky, tvoření pro děti i dospělé a také individuální konzultace. Rodiče také mohou navzájem sdílet své zkušenosti a nemusí se bát, že by byli odděleni od svého dítěte.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BURDOVÁ, Eva, Zdeněk SCHMIED a Marta ŽENÍŠKOVÁ. *Těhotenství, mateřská a rodičovská dovolená*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-371-3.
2. GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JÚVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.
3. GOODY, Jack. *Proměny rodiny v evropské historii: historicko-antropologická esej*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. Utváření Evropy. ISBN 80-7106-396-7.
4. HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5.
5. HRONCOVÁ, Jolana. *Sociálna pedagogika.: Vývoj a súčasný stav*. Banská Bystrica, 2009. ISBN 978-80-8083-819-5.
6. JANIŠ, Kamil. *Úvod do problematiky volného času*. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-530-7.
7. KOLÍNSKÁ, Rut. *Mateřská centra*. Praha: Pražské matky, 1995. ISBN 8090186408.
8. KOLÍNSKÁ, Rut (red.) *Půl na půl: Bulletin sítě mateřských center v České republice*. 2006, (1).
9. KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido, 2001. ISBN 807-315-004-2.
10. KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-383-3.
11. KŘIVOVÁ, Radka. *Kde se sny-- --mění ve skutečnost*. Zlín: Tigris, 2014. ISBN 978-80-7490-036-5.
12. MALACH, Josef. *Teorie a metodika výchovy*. Ostrava: Ostravská univerzita, Pedagogická fakulta, 2004. ISBN 80-7042-374-9.
13. MOŽNÝ, Ivo. *Rodina a společnost*. 2., upr. vyd. Ilustroval Vladimír JIRÁNEK. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2008. Studijní texty (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-86429-87-8.

14. PRŮCHA, Jan, Jiří MAREŠ a Eliška WALTEROVÁ. Pedagogický slovník. 4. aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.
15. SÍŤ MATEŘSKÝCH CENTER V ČESKÉ REPUBLICE. *Ohlédnutí za uplynulých 10 let.* 2003.
16. SPOUSTA, Vladimír. *Teoretické základy výchovy ve volném čase: (Úvod do studia pedagogiky volného času) : [Určeno pro stud. fak. pedagog. MU v Brně]*. Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-210-1007-x.
17. ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace.* 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.
18. VOLNÝ ČAS A PREVENCE U DĚTÍ A MLÁDEŽE. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odbor pro mládež, 2002.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

1. INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV. *Dotace nestátním neziskovým subjektům na podporu rodiny v dotačním programu Rodina a ochrana práv dětí* [online]. 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z:
http://www.mpsv.cz/files/clanky/27807/Methodika_pro_rok_2017.pdfhttp://www.mpsv.cz/files/clanky/27807/Methodika_pro_rok_2017.pdf
2. RODINNÉ A MATEŘSKÉ CENTRUM VSETÍN. *O nás* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.slunicko-vsetin.cz/o-nas/>
3. RODINNÉ A MATEŘSKÉ CENTRUM VSETÍN. *Program* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.slunicko-vsetin.cz/category/rmc-vsetin/program/>
4. SÍŤ PRO RODINU: *O nás* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://sitprorodinu.cz/o-nas>
5. SÍŤ PRO RODINU. *Historie sítě mateřských center o.s* [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://sitprorodinu.cz/o-nas/historie-site-materskych-center-o.s.html>
6. SPOLEČNOU CESTOU z .s. [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.spolcest.cz/aktivizace-rodin/akce-socialne-aktivizacnich-sluzeb-pro-rodiny-s-detmi/spolecne-rodinne-aktivity/>

SEZNAM DALŠÍCH ZDROJŮ

1. Rozhovor s vedoucí centra Bc. Pavlou Fojtíkovou
2. STANOVY SPOLKU, Síť pro rodinu, z. s., 2013
3. VÝROČNÍ ZPRÁVA, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2014
4. VÝROČNÍ ZPRÁVA, Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z. s., 2015

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MC	Mateřské centrum
RMC	Rodinné a mateřské centrum
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MD	Mateřská dovolená
OSPOD	Orgán sociálně- právní ochrany dětí

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1. Pohlaví respondentů.	36
Graf 2. Věkové rozmezí respondentů.	37
Graf 3. Rodinný stav respondentů.	38
Graf 4. Počet dětí.	39
Graf 5. Z jakého zdroje se respondenti dozvěděli o RMC?	40
Graf 6. Návštěvnost RMC	41
Graf 7. Účel návštěvy.	42
Graf 8. Účast na akcích mimo denní provoz RMC.....	43
Graf 9. RMC navštěvuji pouze kvůli svým dětem.....	44
Graf 10. RMC navštěvuji za účelem vzdělávat se.	45
Graf 11. RMC navštěvuji z důvodu setkávání přátel.....	46
Graf 12. RMC navštěvuji kvůli novým kontaktům.	47
Graf 13. RMC navštěvuji kvůli odborníkům.	48
Graf 14. Naplnění služeb.	49
Graf 15. Využívání odborných kurzů.	51
Graf 16. Konkrétní zaměření kurzu.	52
Graf 17. Hlídaní dětí.	53
Graf 18. Četnost využití služby hlídání dětí.	54
Graf 19. Obsah nabídky služeb.....	55
Graf 20. Nestandardní služby.	56
Graf 21. Pozitiva v nabídce.....	57
Graf 22. Negativa v nabídce.	58
Graf 23. Co by si klienti přáli změnit na RMC.....	59

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	36
Tabulka 2	37
Tabulka 3	38
Tabulka 4	39
Tabulka 5	40
Tabulka 6	41
Tabulka 7	42
Tabulka 8	43
Tabulka 9	44
Tabulka 10	45
Tabulka 11	46
Tabulka 12	47
Tabulka 13	48
Tabulka 14	49
Tabulka 15	50
Tabulka 16	51
Tabulka 17	52
Tabulka 18	53
Tabulka 19	54
Tabulka 20	55
Tabulka 21	56
Tabulka 22	57
Tabulka 23	58
Tabulka 24	59

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Program září 2016

Příloha II: Evidenční list Rodinného a mateřského centra

Příloha P III: Dotazník

PŘÍLOHA I: PROGRAM ZÁŘÍ 2016

Denně je v provozní době pro rodiče s dětmi otevřena komunitní místnost vybavená hračkami, didaktickými pomůckami, hrami a tvořením.

ČT 1.9.

8:30 – 9:30 **Formování postavy – Power jóga s prvky Pilates** s L. Zajícovou (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek:** hudební R+D

PÁ 2.9.

8:30 – 11:00 **Kurz: Péče o dítě a podpora jeho zdraví** s E. Hurtovou, DiS. 1/4 (z)

10:00 – 11:00 **Beseda: Znaková řeč batolat** s Mgr. H. Janíčkovou

PO 5.9.

8:30 – 11:00 **Kurz: Péče o dítě a podpora jeho zdraví** s E. Hurtovou, DiS. 2/4 (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek:** pohybový R+D

11:00 – 11:30 **Čtení rodičů s dětmi**

14:00 – 18:00 **Učíme se nápodobou R+D: Tvoření z CD**

ÚT 6.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Tvoření z CD**

9:00 – 10:00 **Běhání s Lídou** (z)

8.00 – 18.00 hod „DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ“ – 15. výročí založení RMC

Prezentace, prohlídka prostor, seznámení s činností RMC, tvoření pro děti a rodiče

10.00 hod a 16.15 hod POHÁDKA PRO DĚTI...

od 16.00 hod – setkání se zástupci města, dárce a příznivci, rodičů s dětmi od 16.00 hod – úkoly na stanovištích

- **od 16.30 hod bude hostem akce muzikant Honza Žamboch**
- **od 18.00 hod posezení s přáteli RMC**

ST 7.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Letadýlko z kolíčku**

17:30 – 18:30 **Fitness – dynamická jóga pro dospělé**

18:45 – 19:45 **Fitness – relaxační jóga pro dospělé**

ČT 8.9.

8:30 – 9:30 **Formování postavy – Power jóga s prvky Pilates** s L. Zajícovou (z)

8:30 – 11:00 **Kurz: Péče o dítě a podpora jeho zdraví** s E. Hurtovou, DiS. 3/4 (z)

10:30 – 11:30 **Šikovný Valášek:** hudební R+D

PÁ 9.9.

8:30 – 11:00 **Kurz: Péče o dítě a podpora jeho zdraví** s E. Hurtovou, DiS. 4/4 (z)

od 10:00 **Prezentace: Ukázka z lekce „YAMAHA“** s M. Burdovou

PO 12.9.

9:00 – 13:00 **Kosmetika** (z)

8:00 – 12:00 **Individuální konzultace pro ženy** s E. Hurtovou, DiS. (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: pohybový R+D**

11:00 – 11:30 **Čtení rodičů s dětmi**

14:00 – 18:00 **Učíme se nápodobou R+D: Chobotnice – medúza z kelímku**

ÚT 13.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Chobotnice – medúza z kelímku**

9:00 – 10:00 **Běhání s Lídou** (z)

8:30 – 11:30 **Kurz: EXCEL I.** s Mgr. J. Chalánkem 1/3 (z)

9:00 – 11:00 **Kurz – Správné nošení dětí v šátku** s Ing. K. Ordyniecovou (z)

13:00 – 15:00 **Individuální psychologické konzultace** s Mgr. P. Ulmanem (z)

ST 14.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Malujeme na dřevěné kostky**

8:00 – 11:30 **JAZYKOVÉ KURZY**

10:00 – 11:00 **FAIR TRADE** – prezentace, prodej

10:00 – 11:00 **Prezentace: Dětské oblečení „ETN TETN“** se Z. Juráňovou

17:30 – 18:30 **Fitness – dynamická jóga pro dospělé**

18:45 – 19:45 **Fitness – relaxační jóga pro dospělé**

ČT 15.9.

8:30 – 9:30 **Formování postavy – Power jóga s prvky Pilates** s L. Zajícovou (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: hudební R+D**

PÁ 16.9.

8:00 – 12:00 **Volná herna**

PÁ 16.9.

8:00 – 18:00 BAZÁREK – PŘÍJEM zboží (**POZOR** – je nutné se předem zapsat v RMC!!!)

SO 17.9.

7:30 – 13:00 BAZÁREK – PRODEJ zboží **16:30 – 18:00 VÝDEJ** (peněz a neprodaného zboží)

PO 19.9.

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: pohybový R+D**

11:00 – 11:30 **Čtení rodičů s dětmi**

14:00 – 18:00 **Učíme se nápodobou R+D: Jablíčko z papírových proužků**

ÚT 20.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Jablíčko z papírových proužků**

8:30 – 11:30 **Kurz: EXCEL I.** s Mgr. J. Chalánkem 2/3 (z)

8:30 – 12:30 **Individuální psychologické konzultace** s Mgr. A. Střelcovou (z)

9:00 – 10:00 **Běhání s Lídou** (z)

10:00 – 11:00 **Beseda : Náhradní rodinná péče – potřebujeme nové pěstouny** s Mgr. P. Kovalčíkovou

ST 21.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Malování na kamínky**

8:00 – 11:30 **JAZYKOVÉ KURZY**

11:00 – 12:30 **Tvořivé dílny pro dospělé: Šití** (z)

10:00 – 11:00 **Prezentace: Dětské oblečení „BAMBIO“** s P. Kašparovou

17:30 – 18:30 **Fitness – dynamická jóga pro dospělé**

18:45 – 19:45 **Fitness – relaxační jóga pro dospělé**

ČT 22.9.

8:30 – 9:30 **Formování postavy – Power jóga s prvky Pilates** s L. Zajícovou (z)

9:00 – 11:00 **Individuální právní poradenství** s Mgr. M. Charvátovou (z)

8:30 – 12:30 **Masáže SHIATSU** (z)

10:00 – 12:00 **Prezentace + prodej italské módy**

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: hudební R+D**

16:30 – 18:30 **Individuální konzultace speciál. pedagoga** s PaedDr. H. Koňářkovou (z)

PÁ 23.9.

9:00 – 12:00 **Individuální konzultace –Kariérové koučování** s RNDr. Z. Hromadovou (z)

8:30 – 11:30 **Kurz: Návrat do práce 1/2** (z)

8:30 – 12:30 **Tvořivé dílny pro dospělé: Plstění** s J. Studentskou (z)

PO 26.9.

8:30 – 11:30 **Pedikúra** (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: pohybový R+D**

11:00 – 11:30 **Čtení rodičů s dětmi**

14:00 – 18:00 **Učíme se nápodobou R+D: Dráček – zápich**

16:30 – 17:30 **Beseda: „Bezlepkáři“** s MUDr. K. Pilko

ÚT 27.9.

8:00 – 12:00 **Učíme se nápodobou R+D: Dráček – zápich**

8:30 – 11:30 **Kurz: EXCEL I.** s Mgr. J. Chalánkem 3/3 (z)

9:00 – 10:00 **Běhání s Lídou** (z)

10:00 – 11:00 **Beseda: „Kde hledat pomoc v obtížných životních situacích“** s Bc. R. Trlíčkovou

ST 28.9. – STÁTNÍ SVÁTEK – ZAVŘENO

ČT 29.9.

8:30 – 9:30 **Formování postavy – Power jóga s prvky Pilates** s L.Z ajícovou (z)

8:30 – 12:30 **Masáže + Lymfatické masáže** (z)

10:30 – 12:30 **Tvořivé dílny pro dospělé: Ubrousková technika** (z)

10:00 – 11:00 **Šikovný Valášek: hudební R+D**

PÁ 30.9.

8:30 – 11:30 **Kurz: Návrat do práce 2/2** (z)

9:45 – 10:00 **Pohádka pro nejmenší**

8:30 – 12:30 **Tvořivé dílny pro dospělé: FIMO** s L. Navrátilovou (z)

PŘÍLOHA II: EVIDENČNÍ LIST

Rodinné a mateřské centrum Vsetín, z.s.

Číslo :

EVIDENČNÍ LIST

<i>Jméno :</i>	
<i>Příjmení :</i>	
<i>E-mail :</i>	@
<i>Telefon :</i>	+
<i>Facebook:</i>	

<i>Ulice/část obce :</i>	
<i>PSČ :</i>	
<i>Obec :</i>	
<i>Národnost :</i>	

Nepovinné :

Nejvyšší dosažené vzdělání :

základní vyučen středoškolské vysokoškolské

Povolání :

OSVČ RD, MD zaměstnanec střední řídicí pracovník
řídicí pracovník bez zaměstnání jiné

Děti

<i>Příjmení :</i>	<i>Jméno :</i>	<i>Rok narození :</i>

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem byl/a obeznámen/a s vnitřními předpisy RMC a budu se jimi řídit a dodržovat je.

Zavazuji se nahlásit a uhradit veškeré škody způsobené mými dětmi nebo mnou osobně v plném rozsahu.

Datum :

Podpis :

.....

.....

PŘÍLOHA III: DOTAZNÍK

Dobrý den,

*Moje jméno je Patricie Korytářová. Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku k bakalářské práci, která nese název **Využívání služeb Rodinného a mateřského centra Vsetín rodinami**. Dotazník se týká názorů lidí ve věku 18-45 a více let.*

Prosím o vyplnění dotazníku. Dotazník je zcela anonymní. Vámi uvedená data budou použita výhradně pro účely výzkumu a nebudou nikde prezentována samostatně jako údaje jednoho respondenta.

Rodinné a mateřské centrum bude dále označeno zkratkou RMC.

Děkuji Vám za spolupráci.

1. Jste?

- a) Žena
- b) Muž

2. Kolik je Vám let?

- a) Do 25
- b) 26-35
- c) 36-45
- d) 46 a více

3. Jaký je Váš rodinný stav?

- a) Nežadaná/ý
- b) Zadaná/ý
- c) V manželství
- d) Rozvedená/ý
- e) Jiné...

4. Kolik máte dětí?

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4 a více

5. Zvolte, kde jste se dozvěděl/a o RMC?

- a) Od Kamarádky
- b) Z internetu
- c) Z časopisů
- d) Jiné...

6. Jak často navštěvujete RMC?

- a) Jsem tu dnes poprvé
- b) 1x a více týdně
- c) 1x a více měsíčně

- d) 1x za půl roku
- e) 1 x za rok
- f) Jiné...

7. Za jakým účelem navštěvujete RMC?

- a) Tvoření pro děti a dospělé
- b) Vzdělávací kurzy (jazykové, předporodní, péče o dítě)
- c) Komunikace s odborníky (logopedické, psychologické)
- d) Trávení volného času
- e) Hlídní dětí
- f) Jiné...

8. Účastníte se akcí, které pořádá RMC mimo denní provoz? (Bazárek, karneval...).

- a) Ano, vždy
- b) Ano, většinou
- c) Někdy Ano, někdy ne
- d) Většinou Ne
- e) Nikdy

Na číselné škále zaznačte, nakolik souhlasíte či nesouhlasíte s daným tvrzením.

Legenda:

- 1 - Rozhodně souhlasím
- 2 - Spíše souhlasím
- 3 - Nedokážu posoudit
- 4 - Spíše nesouhlasím
- 5 - Rozhodně nesouhlasím

9. RMC navštěvuji pouze kvůli svým dětem.

1	2	3	4	5

10. RMC navštěvuji za účelem vzdělávat se. (Jazykové kurzy, předporodní kurzy, kurz péče o dítě, besedy na různá témata).

1	2	3	4	5

11. RMC navštěvuji z důvodu setkávání s přáteli.

1	2	3	4	5

12. RMC navštěvuji za účelem navázání nových přátelství.

1	2	3	4	5

13. RMC navštěvuji za účelem konzultace s odborníky. (Psychologické, speciálně pedagogické, právní, logopedické konzultace, konzultace s porodní asistentkou).

1	2	3	4	5

14. Naplnily služby, které nabízí RMC Vaše požadavky?

- a) Ano, vždy
- b) Ano, většinou
- c) Někdy Ano, někdy ne
- d) Většinou Ne
- e) Nikdy

Známkami jako ve škole ohodnoťte vybrané aktivity RMC podle Vaši návštěvnosti.
(1- nejvíce využívám, 5- nejméně využívám)

15.

	1	2	3	4	5
Šikovný Valášek					
Vzdělávací kurzy					
Učíme se nápodobou					
Čtení rodičů s dětmi					
Tvořivé dílny pro dospělé					
Besedy s odborníky					
Cvičení pro maminky					
Individuální konzultace					

16. Využíváte možnosti odborných kurzů?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím o této nabídce

17. Jestli jste zvolil/a, Ano, tak čeho se kurz týkal?

- a) Péče o dítě a podpora jeho zdraví, výživa u dětí
- b) Pozitivní přístup ve výchově dítěte

- c) Šátkování
- d) Návrat do práce
- e) Jiné...

18. Využíváte možnost hlídání dětí?

- a) Ano
- b) Ne

19. Jestli jste zvolil/a Ano, napište, kolikrát jste tuto službu již využil/a?

- a) 1
- b) 2
- c) 3 a více

20. Myslíte si, že nabídka služeb je dostatečně obsáhlá?

- a) Ano
- b) Ne

21. Vnímáte pozitivně i nestandardní služby? (Kosmetika, masáže...).

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

22. Zvolte, jaká pozitiva vidíte v nabídce služeb pro Vás.

- a) Rozličné témata besed
- b) Individuální přístup
- c) Příjemný personál
- d) Různá nabídka tvoření pro děti i dospělé
- e) Jiné...

23. Zvolte, jaká negativa spatřujete v nabídce služeb pro Vás.

- a) Malá nabídka služeb
- b) Málo akcí mimo provoz centra (Bazárek, karneval...).
- c) Málo odborných besed a přednášek
- d) Málo vzdělávacích kurzů
- e) Jiné...

24. Co byste chtěla na RMC změnit?

- a) Více odpoledních aktivit
- b) Větší prostory centra
- c) Otevírací doba i o víkendech
- d) Jiný pracovní personál
- e) Jiné...

Děkuji Vám za čas, který jste strávili u tohoto dotazníku. Patricie Korytářová

